Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ καν' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ Βλων ἐν γένει κῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος — *Ἀθῆναι 23 Μαΐου 1931* — *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 25*

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Περίμενα μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀγωνία τὴν ἀπάντηση τοῦ κ. Μύρτον, ἀλλὰ προσπαθοῦσα νὰ μὴ τὸ δείχνω.

Ἔπρεπε νὰ βγῶ μαζὶ μὲ τὸν κ. Δίκ γιὰ νὰ πετάξουμε τὸν ἀετό, ἀλλὰ δὲν ξεμύτιζα ἀπὸ τὸ σπίτι, γιατὶ ἤμουν γελοῖος μὲ τὰ φαρδιὰ ροῦχα ποὺ μοῦ εἶχαν φορέσει, καὶ δὲν ἔβγαινα παρὰ μόνο γιὰ νὰ κάμω τὸν ὑποχρεωτικὸ ὑγιεινὸ περίπατο, ποὺ μοῦ εἶχε ὁρίσει ἡ θεία μου κάθε ἀπόγεμα.

Ἐπιτέλους ἤρθε ἡ ἀπάντηση τοῦ κ. Μύρτον κι' ἡ θεία μου μ' ἐπληροφόρησε ὅτι θὰ ἐρχόταν κι' ὁ ἴδιος τὴν ἄλλη μέρα γιὰ νὰ μιλήσουν.

Τὴν ἄλλη μέρα λοιπόν, πάντα μὲ τὸ ἴδιο γελοῖο κοστούμι, μετροῦσα τὶς ὧρες κι' ἔτρεμα ἀπὸ πρίν στὴν ἰδέα ὅτι θ' ἀντίκρυζα σὲ λίγο τὸ κακὸ πρόσωπο τοῦ πατριοῦ μου καὶ θἄκουγα τὰ σκληρά του λόγια.

Ἡ θεία μου ἦταν τὴν ἡμέρα ἐκείνη λιγάκι πιὸ ἄγρια καὶ πιὸ αὐστηρὴ ἀπὸ τὸ συνηθισμένο. Τὸ δειλινὸ προχωροῦσε κι' ἡ θεία μου ἑτοιμαζόταν νὰ πεῖ στὴ Ζαννέτα νὰ στρώσει τὸ βραδινὸ τραπέζι, ὅταν ξαφνικὰ ἄφησε μιὰ κραυγή.

Εἶχε ἰδεῖ ἕνα γάϊδαρο!

Φανταστῆτε τὴ θέση μου, ὅταν εἶδα τότε τὴ μὶς Μύρτον καθισμένη πάνω σ' αὐτὸ τὸ γάϊδαρο, νὰ περνᾶ ἀπὸ τὴν ἀπαγορευμένη ζώνη καὶ νὰ σταματᾶ μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, ἐνῶ ἡ θεία μου φώναζε ἀπὸ μέσα:

—Ἔξω ἀπὸ κεῖ! Πηγαίνετε ἀπὸ δῶ! Δρόμο γρήγορα, μὴ σᾶς πετάξω μὲ τὶς κλωτσιές! Μοῦ χαλάσατε τὸν κῆπο!

Ἡ θεία μου ἦταν τόσο ἐρεθισμένη ἀπὸ τὴν ἀταραξία τῆς μὶς Μύρτον, ὥστε ἀπὸ τὴν ταραχή της, δὲν μπόρεσε νὰ σηκωθῆ ἀμέσως καὶ νὰ τῆς χύσει κανένα κουβὰ νερό. Πρόφτασα τότε καὶ τῆς εἶπα ὅτι ἦταν ἡ μὶς Μύρτον κι' ὅτι ὁ κύριος ποὺ τὴν ἀκολουθοῦσε (γιατὶ πρόβαλε καὶ δεύτερος γάϊδαρος σὲ λίγο) ἦταν ὁ πατριός μου.

— Μοῦ εἶναι ἀδιάφορο! φώναξε ἡ θεία μου, κουνώντας τὰ χέρια της ἀπειλητικὰ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ τζάμι, Ζαννέτα, διώξε τους! Πέταξέ τους ἔξω!

«—Μὶς Τρότγουδ, εἶπε ὁ κ. Μύρτον, ἔλαβα τὸ γράμμα σας.»
(Σελ. 290, στ. α'.)

Ἐγώ, κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὴ θειά μου, εἶδα μιὰ ἀληθινὴ μάχη: Ὁ κ. Μύρτον πολεμοῦσε νὰ κάμει τὸ γάϊδαρό του νὰ προχωρήσει, ἐκεῖνος δὲν προχωροῦσε, ἡ Ζαννέτα πολεμοῦσε νὰ τὸν διώξει, ἐκεῖνος δὲν ἔφευγε, καὶ στὸ μεταξὺ ἡ μὶς Μύρτον ἔδινε ἄφθονες ὀμπρελλιὲς στὴ ράχη τῆς Ζαννέτας. Τὰ παιδάκια ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ γελοῦσαν κι' ἔκαναν «πρόγκα».

Τότε ἡ θειά μου πετάχτηκε ἔξω γιὰ νὰ δώσει τέρμα στὸν ἀγῶνα, ἄρπαξε τὸ μικρὸ ἀγωγιάτη γιὰ νὰ τὸν δείρει, μὰ ἐκεῖνος τῆς ξέφυγε, πῆρε τὸ γάϊδαρό του ἀπὸ τὸ χαλιναρὶ καὶ τὄβαλε στὰ πόδια.

Ἡ μὶς Μύρτον εἶχε κατεβεῖ καὶ περίμενε μὲ ψυχρὴ ἀξιοπρέπεια νὰ εὐαρεστηθεῖ ἡ θεία μου νὰ τοὺς δεχτεῖ. Ἡ θεία μου πέρασε μὲ μεγαλοπρέπεια μπροστά τους καὶ μπῆκε πάλι στὸ σπίτι της, ὅπου περίμενε τὴ Ζαννέτα, νἀρθεῖ νὰ τῆς ἀναγγείλει τοὺς ξένους της.

— Θεία μου, πρέπει νὰ φύγω τώρα ἐγώ; ρώτησα, τὴ στιγμὴ ποὺ θἄμπαιναν μέσα.

—Ὄχι, ὄχι! Θὰ κάτσεις ἐδῶ! ἀπάντησε ἡ θεία μου.

Μ' ἔβαλε νὰ καθήσω σὲ μιὰ γωνιὰ πλάϊ της, κι' ἔμεινα σ' αὐτὴ τὴ θέση ὅλη τὴν ὥρα ποὺ βάστηξε ἡ ἐπίσκεψη τοῦ κ. Μύρτον καὶ τῆς ἀδελφῆς του.

— Δυστυχῶς, εἶπε ἡ θεία μου, δὲν ἤξερα σὲ ποιοὺς εἶχα τὴν εὐχαρίστηση νὰ κάνω παρατηρήσεις, πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπω σὲ κανέναν νὰ μοῦ χαλάει τὴν πρασιά. Σὲ κανέναν!

— Νὰ ἕνας κανόνας, ποὺ δὲν εἶναι διόλου βολικὸς γιὰ τοὺς ξένους σας, τόλμησε νὰ πεῖ πειραγμένη ἡ μὶς Μύρτον, ἐνῶ ὁ ἀδελφός της τὴν κοίταζε μὲ φόβο, μήπως ἀρχίσουν πάλι οἱ ἐχθροπραξίες.

— Ζαννέτα, φώναξε ἡ θεία μου, πὲς στὸν κ. Δίκ νὰ κατεβεῖ κάτω. Ἡ παρουσία του εἶναι ἀναγκαία ἐδῶ.

Ὡς ποὺ νἀρθεῖ ὁ κ. Δίκ, ἡ θεία μου δὲν ἔβγαλε μιλιὰ καὶ καθόταν στὴν πολυθρόνα της σὰ δεσπότης. Ἀφοῦ ἦρθε ἐπιτέλους ὁ κ. Δίκ καὶ τὸν σύστησε στοὺς ξένους της, ἔκαμε νόημα στὸν κ. Μύρτον, ὅτι μποροῦσε τώρα νὰ τῆς μιλήσει.

— Μὶς Τρότγουδ, εἶπε ἐκεῖνος, ἔλαβα τὸ γράμμα σας καὶ θεώρησα χρέος μου, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὸ ἄτομό σας...

— Περιττό, τὸν ἔκοψε ἡ θεία μου, μὴ νοιάζεστε γιὰ τὸ ἄτομό μου.

— Νἀρθῶ νὰ σᾶς ἰδῶ, ἂν καὶ τὸ ταξίδι ἦταν τόσο κοπιαστικό, γιὰ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδί, ποὺ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴ δουλειά του κι' ἀπὸ τοὺς προστάτες του...

— Καὶ ποὺ τὸ παρουσιαστικό του, συμπλήρωσε ἡ ἀδελφή του, ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ κοστούμι μου, εἶναι τόσο γελοῖο καὶ ἀκατάστατο....

—Ἰωάννα, εἶπε ὁ ἀδελφός της, μὴ μὲ διακόπτεις, σὲ παρακαλῶ. Λοιπόν, τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδί, μὶς Τρότγουδ, ἔχει πολὺ ἄσχημο χαρακτῆρα καὶ μᾶς ἐδημιούργησε πολλὲς φασαρίες στὸ σπίτι. Κι' ἐγὼ κι' ἡ ἀδελφή μου προσπαθήσαμε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν βάλουμε σὲ δρόμο καὶ νὰ τοῦ κόψουμε τὰ ἐλαττώματά του, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατο. Αὐτὸ σᾶς τὸ βεβαιώνουμε κι' ἐγὼ κι' ἡ ἀδελφή μου.

—Ἐγὼ μπορῶ νὰ βεβαιώσω, πρόσθεσε ἡ μὶς Μύρτον, ὅτι ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου, αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερο.

— Θαρρῶ πὼς τὰ παραλέτε, εἶπε ἡ θεία μου ξερὰ-ξερά.

—Ὄχι, αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

— Καλά, κι' ὁ κύριος τί λέει;

—Ἐγὼ ἔχω τὴ δική μου γνώμη γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν καὶ σύμφωνα μ' αὐτὴ ἔκαμα τὶς ἐνέργειές μου. Ἔβαλα αὐτὸ τὸ παιδὶ νὰ δουλέψει, μὲ τὴν ἐπίβλεψη ἑνὸς καλοῦ μου φίλου, σ' ἕνα ἐμπορικὸ κατάστημα πολὺ καθὼς πρέπει. Ἀλλὰ ἡ ἐργασία, βλέπετε, δὲν τοῦ ἄρεσε. Σηκώνεται καὶ φεύγει κρυφά, γυρίζει στοὺς δρόμους σὰν ἀλήτης κι' ἔρχεται ἐδῶ, ὅλος κουρέλια, νὰ ζητήσει τὴν προστασία σας. Μπορεῖτε νὰ τοῦ δώσετε, ἂν θέλετε, τὴν προστασία σας, ἀλλὰ νὰ προσέξετε στὶς συνέπειες ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχει αὐτό.

—Ἂς ποῦμε πρῶτα γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ τοῦ δώσατε. Ἐὰν μοῦ λέτε, ἂν ἦταν παιδί σας, θὰ τὸν βάζατε στὴ δουλειὰ ὅπου τὸν βάλατε;

—Ἂν ἦταν παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, πετάχτηκε ἡ μὶς Μύρτον, θὰ εἶχε, φαντάζομαι, πολὺ διαφορετικὸ χαρακτήρα.

— Κι' ἂν ζοῦσε ἡ κακομοῖρα ἡ μητέρα του, ἐξακολούθησε ἡ θεία μου, φαντάζεστε πὼς θὰ δεχόταν νὰ βάλει τὸ παιδί της σὲ τέτοια δουλειά; Δὲν πιστεύω.

— Πιστεύω ὅτι ἡ Κλάρα δὲν θἄφερνε ποτὲ ἀντίρρηση σὲ κάτι, ποὺ ἐγὼ θὰ τὸ θεωροῦσα σωστό, εἶπε ὁ κ. Μύρτον.

—Χμ! τὸ κακόμοιρο! εἶπε τότε ἡ θεία μου.

Ὁ κ. Δίκ φαίνεται ὅτι συμμεριζόταν τὰ αἰσθήματα τῆς θείας, γιατὶ ἄρχισε νὰ κουδουνίζει κάτι δεκάρες ποὺ εἶχε στὴν τσέπη του τόσο δυνατά, ὥστε ἡ θεία μου τὸν ἔκανε νὰ πάψει μὲ μιὰ ματιά.

— Κι' ἡ περιουσία τῆς μητέρας του, ρώτησε πάλι ἡ θεία μου, δὲν ἀνήκει σ' αὐτὸ τὸ παιδί;

—Ἡ Κλάρα εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πρῶτο της ἄντρα τὸ σπίτι τοῦ Βλίντερστον, ἀπάντησε ὁ κ. Μύρτον, καὶ μοῦ τὸ μεταβίβασε χωρὶς ὅρους.

Ἡ θεία μου τότε ξέσπασε:

— Χωρὶς ὅρους, ἔ; Ἀκοῦς ἐκεῖ χωρὶς ὅρους! Κύριε, ἡ δυστυχισμένη ἡ γυναίκα σας ἦταν ἕνα ἄπειρο πλάσμα, δίχως θέληση. Εἴχατε χρέος νὰ σκεφθῆτε καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ... Τώρα πῆτε μου, τί ἄλλο ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε;

— Μόνο λίγα λόγια, μὶς Τρότγουδ, εἶπε ὁ κ. Μύρτον. Εἶμ' ἕτοιμος νὰ πάρω πίσω τὸ Δαυΐδ, ἀλλὰ δίχως νὰ κανέναν ὅρο. Θέλω νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα ν' ἀναθρέψω αὐτὸ τὸ παιδί, ὅπως τὸ ἐννοῶ ἐγὼ καὶ μόνον ἐγώ. Δὲν πέρνω καμμιὰ ὑποχρέωση, οὔτε ἐννοῶ ν' ἀνακατωθῆτε σεῖς στὸ παραμικρό. Ὥστε δὲν ἔχετε, παρὰ νὰ διαλέξετε: Ἢ μοῦ δίνετε τὸ παιδὶ καὶ δὲν ἔχετε στὸ ἑξῆς ν' ἀνακατωθῆτε σὲ τίποτα, ἢ κρατεῖτε σεῖς τὸ παιδὶ καὶ δὲν ἔχω ἐγὼ στὸ ἑξῆς ν' ἀνακατωθῶ στὸ παραμικρό.

Ἡ θεία μου ἄκουσε αὐτὴ τὴ δήλωση μὲ βαθειὰ ἀταραξία, καὶ γύρισε ὕστερα πρὸς τὴν μὶς Μύρτον.

— Σεῖς, δεσποινίς, ἔχετε νὰ προσθέσετε τίποτε;

—Ὅ,τι κι' ἂν ἤθελα νὰ πῶ ἐγώ, ἀπάντησε ἐκείνη, τὸ εἶπε ὁ ἀδελφός μου. Νομίζω ὅτι ἡ ὑπόθεση εἶναι ἀρκετὰ ξάστερη καὶ τὰ παραπανισιὰ λόγια δὲν χρειάζονται.

Ἡ θεία μου ἐξακολούθησε νὰ κρατεῖ τὴν ἴδια ἀταραξία καὶ γύρισε σ' ἐμένα:

— Τὸ παιδὶ τί λέει; Θέλεις νὰ πᾶς πίσω μὲ τὸν κ. Μύρτον;

Ἐγὼ ἀπάντησα ὄχι καὶ παρακάλεσα θερμὰ τὴ θεία μου νὰ μὲ κρατήσει μὲ κάθε τρόπο. Εἶπα ὅτι ὁ κ. Μύρτον δὲν μ' ἀγαποῦσε, ὅτι δὲν ἄφινε τὴ μητέρα μου μήτε νὰ μὲ φιλήσει, κι' ὅτι φοβόμουν πολὺ νὰ ξαναπέσω στὰ χέρια του.

— Κύριε Δίκ, εἶπε τότε ἡ θεία μου, πῆτε μου σᾶς παρακαλῶ: τί πρέπει νὰ τὸ κάμω αὐτὸ τὸ παιδί;

Ὁ κ. Δίκ σκέφθηκε βαθειά, πῆρε ὕφος θριαμβευτικὸ κι' εἶπε:

— Τί νὰ τὸ κάμετε; Νὰ τοῦ παραγγείλετε ἀμέσως φορεσιὰ στὰ μέτρα του.

— Κύριε Δίκ, εἶπε ἡ θεία μου, δόστε μου τὸ χέρι σας νὰ σᾶς συγχαρῶ! Αὐτό, ἀλήθεια, ἔπρεπε νὰ τὄχω κάμει κιόλας!

Ὕστερα μὲ τράβηξε πιὸ κοντά της κι' εἶπε στὸν κ. Μύρτον.

— Μπορεῖτε νὰ πηγαίνετε, κύριε, τὸ παιδὶ θὰ τὸ κρατήσω, Ἂν εἶναι τέτοιο, ὅπως μοῦ τὸ λέτε, θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ διορθώσω. Μὰ δὲν πιστεύω γρῦ ἀπ' ὅσα μοῦ ψέλνετε.

— Μὶς Τρότγουδ, ἀπάντησε ὁ κ. Μύρτον καὶ σηκώθηκε μὲ ἀξιοπρέπεια, ἂν εἴσαστε ἄντρας...

— Πφ, βλακεῖες! φώναξε ἡ θεία μου καὶ τινάχτηκε ἀπάνω σὰν νὰ τὴν πέρασε ἠλεκτρικὸ ρεῦμα. Νὰ μὴν ξανακούσω τέτοιες βλακεῖες!..

— Χαρὰ στὴν εὐγένεια! πετάχτηκε ἡ μὶς Μύρτον καὶ σηκώθηκε νὰ φύγει. Αὐτὸ πάει πάρα πολύ!..

— Φαντάζεστε πὼς δὲν ξέρω, εἶπε ἡ θεία μου, χωρὶς νὰ δίνει προσοχὴ στὶς διαμαρτυρίες τῆς μὶς Μύρτον, φαντάζεστε πὼς δὲν ξέρω σὲ τί εἴδους ζωὴ τὸ εἴχατε καταδικάσει αὐτὸ τὸ παιδὶ καὶ τί βασανιστήρια τοῦ ἐκάματε μὲ τὴ μοχθηρία σας...

— Ποτέ μου δὲν ἄκουσα πιὸ εὐγενικὰ λόγια! εἶπε πάλι ἡ μὶς Μύρτον.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΒΡΑΔΥΑ

Θυμᾶμαι τὰ ἀνοιξιάτικα ἀπογεύματα ποὺ τραβοῦσα κάτω, μακριὰ ἀπ' τὸ χωριό. Προχωροῦσα μονάχη στὰ μονοπάτια. ἢ στὸν ἁμαξωτὸ δρόμο στὴ μοναξιά. Πότε πότε, κατὰ τὸ σούρουπο, συναντοῦσα χωρικοὺς ποὺ γυρίζανε στὸ χωριό. Τοὺς ἀκολουθοῦσε καμμιὰ κατσίκα, ἢ μουλάρι μὲ κουδούνι στὸ λαιμὸ ποὺ χτυποῦσε ρυθμικὰ στὸ περπάτημά τους... Ἄλλοστε συναντοῦσα ἀνθρώπους ποὺ τραγουδοῦσανε μονότονα ρυθμικά, τὰ τραγούδια τοῦ τόπου γιὰ νὰ ξεχνᾶνε τὸ δρόμο. Φορτωμένοι μὲ τὰ ἐργαλεῖα τους μὲ καλησπερίζανε καὶ στεκόνταν καὶ μὲ κοιτάζανε περίεργα ποὺ πήγαινα τόσο μακριὰ μοναχή μου.

Ἅμα περνοῦσα καὶ τὸ δεύτερο χιλιόμετρο, ὁ δρόμος γινότανε πιὸ ὡραῖος, καὶ ὅσο ἔστριβα τὶς στροφές, τόσα ἤθελα νὰ προχωρήσω.

Τὸ δάσος φαινότανε πιὸ κοντὰ τώρα. Δεξιὰ κι' ἀριστερὰ φτωχὰ λουλουδάκια ἀνοίγανε ἀδιάκοπα, καὶ γιὰ μιᾶς μέρας μόνο ζωή. Σὲ μιὰ λακούβα ξεφυτρώνανε φτέρες. Τὰ θυμάρια, τὰ πουργάρια ἤταν λουλουδισμένα, οἱ ἀγριοτριανταφυλλιὲς μπουμπουκιάζανε. Τὰ σπάρτα μισανοιγμένα...

Ἤμουνα πο[illegible] κριὰ ἀπὸ τὸ χωριό, μὰ προχωροῦ[illegible] Ἡ μέρα ἔπεφτε. Ἕνα μισοφέγγαρο [illegible]ταν στὸν γαλάζιο ἀκόμα οὐρανό. Πότε πότε ἔφτανε στ' αὐτιά μου σὰν ἀνατρίχιασμα ἀπὸ κουδούνια. Κάπου ἐκεῖ ἤταν καὶ βόσκανε ἀρνάκια... Ὁ δρόμος ἐξακολουθοῦσε ἴσιος, ὁλόασπρος, βαθουλωμένος στὰ δυὸ μέρη ἀπὸ τὶς ρόδες τῶν αὐτοκινήτων. Ὅλο ἔλεγα νὰ γυρίσω, ἀλλὰ καθὼς ἔστριβα μιὰ στροφὴ κι' ἔβλεπα νὰ ξεπροβάλλῃ ἡ ἄλλη, προχωροῦσα νὰ δῶ καὶ πίσω ἀπὸ αὐτήν. Μιὰ ἀτέλειωτη κορδέλλα διπλωμένη ἤταν αὐτὸς ὁ δρόμος... Ἡ μέρα ὁλοένα ἔφευγε. Μὰ ἕνα μουντὸ φῶς τοῦ ἥλιου, ποὺ δὲν ἔσβυνε ἐντελῶς, ἀνακατεβότανε μὲ τὸ φεγγάρι καὶ δὲν ξεχώριζες τὸ φῶς του. Κάποιο μακρινὸ γαύγισμα ἀντηχοῦσε... Τὸ στόμα μου καὶ ἡ ψυχή μου ἤταν σφιγμένα. Δὲν μποροῦσα πιὰ νὰ μιλήσω. Γύριζα γιὰ τὸ χωριό. Περπατοῦσα γρήγορα. Ἔβλεπα στὸ ἀχνὸ φῶς τὰ μικρὰ ἀγριολούλουδα νὰ γέρνουν τὰ κεφαλάκια τους γιὰ τὸν ὕπνο...

Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς θάμνους βγαίνανε φτερουγίσματα καὶ ξεφωνητά... Πιὸ πάνω, ἕνα ἀηδονάκι κελαϊδοῦσε γλυκά, μελωδικά! Σταματοῦσε καὶ πάλι ξανάρχιζε, Σφύριζε γλυκὰ κομμένα... Δὲν ἤθελε νὰ νυχτώσῃ. Ὁ ἀέρας ἤταν ζεστός. Τίποτ' ἄνθρωποι δὲν ἀκουγόνταν. Μονάχη περπατοῦσα στὸν ἀτέλειωτο δρόμο, τὸν ὅλο στριφογυρίσματα. Ἄκουγα ὅλες τὶς μικροφωνὲς τῆς φύσης γύρω μου. Σὲ λίγο ἀντίκρυζα τὸ χωριό. Μικρὰ μικρὰ φωτάκια ποὺ τρεμοσβύνανε.

Κι' ἔφτανα πιὰ πολὺ κοντὰ στὰ σπίτια, ὅταν ἔβλεπα, τότε μόνο, τὴ σκιά μου χάμω, ποὺ τὴν ἔρριχνε τὸ φεγγάρι...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Πάνω στὸν οὐρανό, τρελλὸ χορὸ στήσαν [τὰ νέφια.
ντυμένα εἶναι ἄλλα ροδαλά, κι' ἄλλα μα- [βιὰ φουστάνια,
Καὶ πύκνωσαν, καὶ πύκνωσαν σ' ἀπέραντα [τὰ οὐράνια,
Μὲ χρυσαφένιες φορεσιές, γιορτάνια καὶ [συντέφια...
Ἀπλώθηκαν πανόμορφα. Μὲ μιὰν ὁρμὴ [τιτάνια
Ἀνταράζουν τὰ τρελλὰ τὰ βροντερά τους [ντέφια.
Πέρα στὴν ἄκρη τ' οὐρανοῦ μ' ὅλο καὶ- [νούρια κέφια
Κεραυνοκόρες πλέκουνε ἀστραφτερὰ στε- [φάνια.
Κι' ὅλα κοντσέρτο ἀρχίζουνε νὰ παίζουν [ὅλο μέλος.
Νὰ κι' ἡ βροχούλα ντροπαλὴ ὄμορφη τρα- [γουδίστρα
Ρίχνοντας στάλες — δάκρυα — μαζὶ μὲ τὴν [ὀρχήστρα
Τραγούδια λέει. Κι' ἡ ἀστραπὴ χρυσὸ ρί- [χνει ἕνα βέλος
Ποὺ σὰν μαέστρου φαίνεται μπαγκέτα.
Μ' ἁρμονία
Αὐτὴ διευθύνει τὴ λαμπρὴ οὐράνια συμ- [φωνία!

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΕ'.

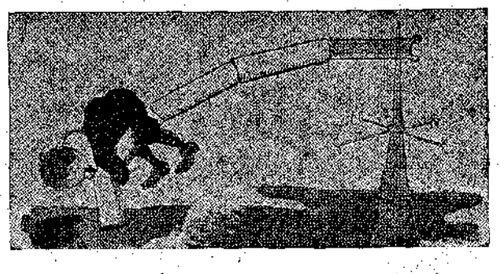

Καὶ τί νὰ ἰδῶ!.. Ὁ Πολύβιος ἤταν ἀκόμα καβαλλικεμένος στὴν ἄκρη τοῦ σωλήνα. Ἀπὸ τὸ βάρος ὅμως τοῦ σώματός του, ὁ σωλήνας, ποὺ δὲν ἤταν μονοκόμματος, παρὰ σχηματιζόταν ἀπὸ κομμάτια χωμένα τὸ ἕνα μέσα στ' ἄλλο, εἶχε γείρει πρὸς τὰ κάτω καὶ κινδύνευε νὰ διαλυθῆ. Φυσικὰ κι' ὁ Πολύβιος κινδύνευε νὰ γκρεμιστῆ, μαζὶ μὲ τὸ ἀκρινὸ κομμάτι τοῦ σωλήνα, ποὺ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ ξεκολλοῦσε. Καὶ τί θὰ γινόταν, ἂν γκρεμιζόταν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὕψος στὶς πλάκες τὶς αὐλῆς; Ἔ, ὁ Πολύβιος δὲν ἤταν γάτος! Θἄμενε στὸν τόπο.

Τὸν ἄκουγα ποὺ φώναζε σπαραχτικά: — Βοήθεια! βοήθεια! Μὰ ποιὸς νὰ τὸν βοηθήση; Ἐκεῖ πάνω δὲν ἤταν παρὰ μόνο ὁ Γεῶργος, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ τίποτα.

«Ἐγὼ πρέπει νὰ τὸν σώσω! συλλογίστηκα εὐθύς, κι' ἂς εἶναι ἐχθρός μου!»

Κοιτάζοντας ψηλά, εἶχα ἰδεῖ, κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ πυργάκι μὲ τὸν ἀνεμοδείχτη, μιὰ μπαλκονόπορτα μὲ τέντα. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὅμως ἡ τέντα ἤταν σηκωμένη. Ἂν ἤταν κατεβασμένη, ὁ Πολύβιος θἄπεφτε ἴσα-ἴσα ἀπάνω στὸ ἁπλωμένο καραβόπανό της κι' ἴσως θὰ γλύτωνε. Ἔτσι καὶ στὰ ἱπποδρόμια, ὅταν κανένας σχοινοβάτης κάνῃ ἐπικίνδυνα γυμνάσματα ψηλά, τοῦ ἁπλώνουν ἀπὸ κάτω ἕνα δίχτυ ὥστε, ἂν χάσῃ τὴν ἰσορροπία, νὰ πέσῃ ἀπάνω στὸ δίχτυ καὶ νὰ μὴν πάθῃ τίποτα.

Δὲν χάνω καιρό, σκαρφαλώνω ὡς τὸ μπαλκόνι ἐκεῖνο, πιάνω τὴ μανιβέλα

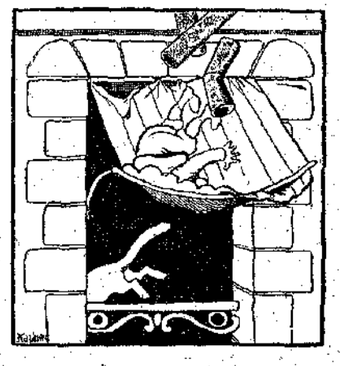

τῆς τέντας, τὴ γυρίζω, τὴ γυρίζω, καὶ μὲ μεγάλη μου χαρὰ βλέπω τὴν τέντα νὰ κατεβαίνῃ... Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή, ἀκούω κι' ἕνα φοβερὸ κρότο ἀπὸ σιδερικὰ ποὺ μὲ τρέπει σὲ φυγή: Ὁ Πολύβιος εἶχε γκρεμιστεῖ μ' ὅλο τὸ σωλήνα τῆς σόμπας ποὺ εἶχε γίνει κομμάτια! Ἀλλὰ ἡ τέντα τῆς μπαλκονόπορτας, ποὺ πρόφτασα νὰ τοῦ ἁπλώσω, τὸν γλύτωσε ἀπὸ βέβαιο θάνατο. Γιατὶ ἔπεσε κι' ἔμεινε ἀπάνω στὸ γερό της πανί, καὶ μόνο ποὺ χτύπησε — ἐλαφρὰ ὅμως — στὰ σίδερα ποὺ τὸ κρατοῦσαν. Τὸν χτύπησαν ἀκόμα καὶ τὰ κομμάτια τοῦ σωλήνα ποὺ ἔπεσαν ἀπάνω του, μὰ κι' αὐτὰ χωρὶς νὰ τὸν σκοτώσουν.

Ἔτσι ἔσωσα τὴ ζωὴ τοῦ ἐχθροῦ μου. Ἀντὶ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ πῆγε νὰ μοῦ κάμῃ, τοῦ ἔκαμα τὸ πιὸ μεγάλο καλό. Ἀντὶ νὰ τοῦ παίξω κι' ἐγὼ μιὰ φάρσα γιὰ ἐκδίκηση, τὸν γλύτωσα ἀπὸ κείνη ποὺ κόντεψε νὰ τὴν πληρώσῃ τόσο ἀκριβά.

Τιμωρήθηκε ὅμως κι' αὐτὸς ὅπως τοῦ ἄξιζε. Καὶ γιὰ πολλὲς ἡμέρες τὸν ἔβλεπα μὲ δεμένο χέρι καὶ μὲ μπλαστρωμένα μοῦτρα. Ἂν γλύτωσε ἀπὸ θάνατο, πέφτοντας εἶχε πάθει ἀρκετὲς ἀβαρίες — σπασίματα, πριξίματα, γδαρσίματα, ποὺ τὰ γιάτρευε γιὰ καιρό.

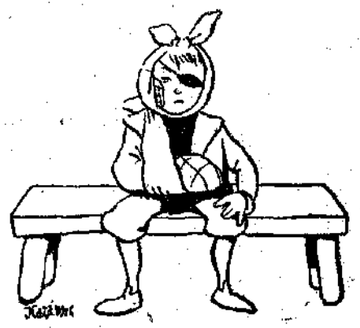

Εἶχα λοιπὸν δυὸ εὐχαριστήσεις μαζί. Ἡ μιά, ἡ μεγαλύτερη, ἦταν ποὺ ἔκαμα καλὸ ἀντὶ κακοῦ. Κι' ἡ ἄλλη, ποὺ τιμωρήθηκε καὶ τὸ κακόπαιδο ποὺ εἶχε δείξει τόση σκληρότητα σὲ μένα.

Μετάνοιωσε ὅμως ὕστερ' ἀπὸ μιὰ τέτοια περιπέτεια; Ἔγινε καλὸ καὶ φρόνιμο παιδί;

Μιὰ παλιὰ παροιμία λέει: δὲν εἶναι εὔκολο νἀλλάξῃ μιὰ κακιὰ φύση. Ἔπειτα ὁ Πολύβιος εἶχε καὶ τὸ Γιῶργο ποὺ τὸν ἔσπρωχνε στὸ κακό. Κι' ὁ Γιῶργος δὲν εἶχε πάθει ἀκόμα καμμιὰ συμφορὰ γιὰ νὰ βάλῃ γνώση. Ἔτσι, ἅμα γιατρεύτηκε ὁ πληγωμένος καὶ μπόρεσε νὰ μεταχειρίζεται πάλι τὸ χέρι του, τὰ δυὸ κακόπαιδα, τὰ ζιζάνια, ξανάρχισαν τὰ δικά τους.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΑ ΔΩΔΕΚΑ ΑΔΕΛΦΙΑ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας βασιλιὰς καὶ μιὰ βασίλισσα ποὺ εἶχαν δώδεκα παιδιά, κι' ἦταν καὶ τὰ δώδεκα ἀγόρια. Εἶπε λοιπὸν ὁ βασιλιὰς στὴ γυναῖκα του:

—Ἂν τὸ δέκατο τρίτο παιδὶ ποὺ θὰ φέρῃς στὸν κόσμο, εἶναι κορίτσι, θὰ τὰ σκοτώσω τότε καὶ τὰ δώδεκα ἀγόρια, γιὰ νὰ μείνῃ ὁλόκληρο τὸ βασίλειό μας, μεγάλο καὶ δυνατό, στὴν κόρη μας.

Εἶπε καὶ τοῦφτιαξαν δώδεκα νεκροκασσες, τὶς γέμισε ροκανίδια, ἔβαλε μέσα κι' ἀπ' ἕνα νεκρικὸ προσκέφαλο κι' ἀφοῦ τὶς ἔκλεισε ὅλες σ' ἕνα δωμάτιο, ἔδωσε τὸ κλειδὶ στὴ βασίλισσα καὶ τῆς εἶπε νὰ μὴν εἰπῇ λέξη σὲ κανέναν γιὰ ὅλ' αὐτά.

Ἡ μάννα καθόταν ὁλημέρα κι' ἔκλαιγε, κι' ὁ πιὸ μικρὸς της γιός, ποὺ πάντα ἦταν στὸ πλάγι της καὶ ποὺ τὸν ἔλεγαν Βενιαμίν, τὴν εἶδε καὶ τῆς εἶπε:

—Μητερούλα, γιατὶ εἶσαι τόσο λυπημένη;

—Παιδάκι μου, ἀπάντησε ἀκείνη, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ.

Μὰ ὁ μικρὸς δὲν τὴν ἄφηνε ἡσυχία, καὶ στὰ τελευταῖα ἡ βασίλισσα πῆγε στὸ δωμάτιο, τἄνοιξε καὶ τοῦδειξε τὶς δώδεκα νεκρόκασσες.

—Καλέ μου Βενιαμίν, τοῦ εἶπε, αὐτὰ τὰ ἑτοίμασε ὁ πατέρας σου γιὰ σένα καὶ τ' ἀδέλφια σου. Θὰ σᾶς σκοτώσει ὅλα, ἂν κάμω κορίτσι.

Κι' ἔκλαιγε πολύ, μὰ ὁ μικρὸς τὴν παρηγόρησε καὶ τῆς εἶπε:

—Μὴν κλαῖς, μητερούλα. Ἐμεῖς θὰ σηκωθοῦμε καὶ θὰ φύγουμε μακριά.

Κι' ἡ βασίλισσα τοῦ εἶπε:

—Πήγαινε μὲ τὰ ἕντεκα ἀδέλφια σου στὸ δάσος κι' ἕνας-ἕνας σας ν' ἀνεβαίνει μὲ τὴ σειρὰ καὶ νὰ φυλάῃ βάρδια πάνω στὸ ψηλότερο δέντρο καὶ νὰ κοιτάζῃ κατὰ τὸν πύργο τοῦ παλατιοῦ. Ἂν ἰδεῖτε ἄσπρη σημαία, θὰ πῇ πὼς ἔκαμα ἀγόρι καὶ νὰ γυρίσετε ὅλοι σπίτι. Ἂν ἰδῆτε σημαία κόκκινη, θὰ πῇ πὼς ἔκαμα κορίτσι καὶ νὰ φύγετε ὅσο μακριὰ κι' ὅσο γρήγορα μπορεῖτε κι' ὁ Θεὸς νἀναι κοντά σας. Ὅλη νύχτα θ' ἀγρυπνῶ καὶ θὰ κάνω τὸ σταυρό μου γιὰ σᾶς, καὶ θὰ παρακαλῶ νὰ σᾶς δίνῃ ὁ Θεὸς ζεστασιὰ τὸ χειμώνα καὶ δροσιὰ τὸ καλοκαίρι.

Ἀφοῦ λοιπὸν πῆραν τὴν εὐχὴ τῆς μάννας τους, βγῆκαν τὰ δώδεκα ἀδελφια ἀπ' τὸ παλάτι καὶ πῆγαν στὸ δάσος. Ἕνας-ἕνας φύλαγαν βάρδια, ἀνέβαιναν στὸ ψηλότερο δέντρο καὶ κοίταζαν τὸν πύργο. Εἶχαν περάσει ἐννιὰ μέρες καὶ φύλαγε μὲ τὴ σειρὰ τοῦ ὁ Βενιαμίν, καὶ τότε εἶδε μιὰ σημαία ποὺ τὴν ἀνέβαζαν στὸν πύργο. Δὲν ἦταν ὅμως ἄσπρη, ἀλλὰ κόκκινη σημαία σὰν τὸ αἷμα, καὶ τοὺς εἰδοποιοῦσε πὼς ἔμελλαν ὅλοι νὰ πεθάνουν. Καθὼς τἄκουσαν αὐτὸ οἱ ἄλλοι, μαζεύτηκαν ὅλοι θυμωμένοι κι' εἶπαν:

—Ὥστε γιὰ χάρη μιᾶς κοπέλλας, ἔπρεπε νὰ θανατωθοῦμε! Ὅπου βροῦμε στὸ δρόμο μας κορίτσι, ἀμέσως θὰ τὸ σκοτώσουμε!

Προχώρησαν ὕστερα στὸ δάσος κι' ἔφτασαν στὸ πιὸ πυκνὸ μέρος καὶ βρῆκαν ἕνα μικρὸ μαγεμμένο σπιτάκι, ποὺ φαινόταν ἀδειανό.

—Ἐδῶ, εἶπαν, θὰ καθήσουμε. Σύ, Βενιαμίν, ποὺ εἶσαι ὁ πιὸ μικρὸς κι' ὁ πιὸ ἀδύνατος, θὰ μείνῃς μέσα καὶ θὰ συγυρίζῃς τὸ σπίτι, κι' ἐμεῖς οἱ ἄλλοι θὰ βγαίνουμε ἔξω νὰ βρίσκουμε τροφή.

Βγῆκαν λοιπὸν ἔξω στὸ δάσος καὶ χτύπησαν λαγούς, ζαρκάδια, πουλιά, περιστέρια κι' ὅ,τι ἄλλο κυνήγι βρῆκαν. Τὰ πῆγαν στὸ Βενιαμίν κι' ἐκεῖνος τὰ μαγείρεψε, καὶ κάθησαν κι' ἔφαγαν ὅλοι μὲ καλὴ καρδιά. Κι' ἔζησαν ἔτσι ὅλοι μαζὶ δέκα χρόνια ὁλόκληρα καὶ δὲν κατάλαβαν πότε πέρασε ὁ καιρός.

Τὸ κοριτσάκι, ποὺ εἶχε γεννήσει ἡ μητέρα τους, ἡ βασίλισσα, εἶχε τώρα μεγαλώσει, ἦταν καλόκαρδη κι' ὄμορφη κοπέλλα κι' εἶχε ἕνα χρυσὸ ἀστέρι στὸ μέτωπο. Μιὰ μέρα, εἶχαν στὸ παλάτι μεγάλη πλύση, κι' ἡ βασιλοπούλα εἶδε δώδεκα πουκάμισα καὶ ρώτησε:

—Ποιανοῦ εἶναι αὐτὰ τὰ δώδεκα πουκάμισα; Γιὰ τὸν πατέρα εἶναι πολὺ μικρά.

Κι' ἡ μητέρα τῆς ἀπάντησε μὲ βαρειὰ καρδιά:

—Χρυσό μου παιδί, αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὰ δώδεκα ἀδέλφια σου.

—Καὶ ποῦ εἶναι τὰ ἀδέλφια μου, εἶπε τὸ κορίτσι. Ἐγὼ δὲν ἄκουσα ποτὲ γι' ἀδέλφια.

—Ὁ Θεὸς ξέρει ποῦ εἶναι, εἶπε ἡ μητέρα. Γυρίζουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὸν κόσμο.

Καὶ πῆρε τὸ κορίτσι καὶ τὸ πῆγε στὸ δωμάτιο καὶ τῆς ἔδειξε τὶς δώδεκα νεκρόκασσες, ποὺ ἔμεναν ἀκόμη ἐκεῖ μέσα.

—Αὐτὲς οἱ κάσσες ἦταν γιὰ τ' ἀδέλφια σου, εἶπε, ἀλλὰ πρόλαβαν κι' ἔφυγαν ἀπ' τὸ σπίτι, πρὶν γεννηθεῖς ἐσύ.

Καὶ τῆς διηγήθηκα πῶς εἶχαν γίνει ὅλα. Τότε εἶπε ἡ βασιλοπούλα:

—Καλή μου μαννούλα, μὴν κλαῖς, ἐγὼ θὰ πάω νὰ βρῶ τ' ἀδέλφια μου.

Πῆρε λοιπὸν τὰ δώδεκα πουκάμισα κι' ἔφυγε καὶ πῆγε μέσα στὸ δάσος. Περπάτησε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὸ βραδάκι ἔφτασε στὸ μαγεμμένο σπιτάκι. Μπῆκε μέσα καὶ βρῆκε ἕνα ἀγόρι, ποὺ εὐθὺς τὴν ἐρώτησε:

—Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ τί γυρεύεις ἐδῶ;

Καὶ θαύμασε ποὺ ἦταν τόσο ὄμορφη καὶ φοροῦσε ροῦχα βασιλικὰ κι' εἶχε κι' ἕνα ἀστέρι χρυσὸ πάνω στὸ μέτωπο.

—Εἶμαι βασιλοπούλα, τοῦ ἀπάντησε, καὶ γυρεύω τὰ δώδεκα ἀδέλφια μου, καὶ θὰ πάω μακριά, ὅσο βρίσκω γαλανὸ οὐρανό, γιὰ νὰ τὰ βρῶ.

Καὶ τοῦδειξε τὰ δώδεκα πουκάμισα ποὺ εἶχε μαζί της. Εἶδε λοιπὸν ὁ Βενιαμὶν ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ ἀδελφούλα τους κι' εἶπε:

—Ἐγὼ εἶμαι ὁ Βενιαμίν, ὁ πιὸ μικρὸς ἀδελφός σου.

Κι' ἐκείνη ἄρχισε νὰ κλαίῃ ἀπὸ τὴ χαρά της, τὸ ἴδιο κι' ὁ Βενιαμίν, κι' ἀγκαλιάστηκαν καὶ φιλήθηκαν μὲ πολλὴ ἀγάπη.

—Καλή μου ἀδελφούλα, εἶπε ὁ Βενιαμίν, ὅρκο ἔχουμε κάνει νὰ σκοτώνουμε ὁποιο κορίτσι βρεθεῖ μπροστά μας, γιατὶ ἐξ αἰτίας ἀπ' ἕνα κορίτσι, βλέπεις, ἀναγκαστήκαμε νὰ φύγουμε ἀπὸ τὸ βασίλειόμας.

—Ἂς μὲ σκοτώσετε λοιπόν, εἶπε ἡ κοπέλλα, ἀρκεῖ ποὺ βρῆκα ἐγὼ τὰ δώδεκα ἀδέλφια μου.

—Ὄχι, δὲ θὰ σὲ σκοτώσουμε. Κάτσε ἐκεῖ δὰ κάτω ἀπὸ τὸ κοφίνι, ὥς ποὺ νἀρθοῦν τ' ἀδέλφια μας, νὰ τοὺς πῶ ἐγὼ ὅ,τι πρέπει.

Ἔτσι ἔγινε. Κι' ὅταν νύχτωσε, γύρισαν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὸ κυνήγι καὶ τὸ φαγητὸ ἦταν ἕτοιμο. Κάθησαν στὸ τραπέζι κι' εἶπαν:

—Τί νέα ἔχουμε;

Τοὺς εἶπε κι' ὁ Βενιαμίν:

—Σεῖς δὲν ξέρετε κανένα νέο;

—Ὄχι! ἀποκρίθηκαν.

—Λοιπὸν ἐσεῖς πήγατε στὸ κυνήγι κι' ἐγὼ ἔμεινα μέσα στὸ σπίτι κι' ὅμως ξέρω πιὸ πολλὰ ἀπὸ σᾶς.

—Τὸ λοιπόν, πές μας κι' ἐμᾶς, φώναξαν ὅλοι.

—Ναί, ἀλλὰ νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε ὅτι τὸ πρῶτο κορίτσι ποὺ θὰ βρεθῇ μπροστά μας, δὲ θὰ τὸ σκοτώσουμε.

—Ναί, φώναξαν, θὰ τοῦ δώσουμε χάρη καὶ δὲ θὰ τὸ σκοτώσουμε. Πές μας τώρα τὰ νέα.

Κι' ὁ Βενιαμὶν τοὺς εἶπε:

—Ἡ ἀδελφή μας εἶν' ἐδῶ!

Καὶ σήκωσε τὸ κοφίνι, καὶ βγῆκε ἡ βασιλοπούλα μὲ τὰ βασιλικά της ροῦχα καὶ μὲ τὸ χρυσὸ ἀστέρι στὸ μέτωπο, κι' ἦταν ὡραία σὰν τὴν αὐγή. Καὶ χάρηκαν ὅλοι καὶ τὴν ἀγκάλιασαν καὶ τὴ φιλοῦσαν μὲ ἀγάπη.

Ἔμεινε λοιπὸν κι' αὐτὴ στὸ σπίτι καὶ βοηθοῦσε τὸ Βενιαμὶν στὸ νοικοκυριό. Οἱ ἕντεκα κυνηγοῦσαν στὸ δάσος καὶ χτυποῦσαν ζαρκάδια καὶ πουλιά, κι' ἡ ἀδελφούλα μὲ τὸ Βενιαμὶν τὰ ἑτοίμαζαν καὶ τὰ μαγείρευαν. Συγύριζε τὸ σπίτι ἡ ἀδελφούλα κι' ἔστρωνε τὰ κρεβάτια καθαρὰ-καθαρά, καὶ τὰ ἀδέλφια της ἦταν ὅλο χαρά.

Μιὰ μέρα εἶχαν ὡραῖο φαγητὸ καὶ κάθησαν κι' ἔφαγαν κι' ἤπιαν μὲ κέφι.

Ἔξω ἀπὸ τὸ μαγεμμένο σπιτάκι, ἦταν ἕνας μικρὸς κῆπος κι' εἶχε δώδεκα ὡραῖα κρῖνα. Ἡ βασιλοπούλα σκέφθηκε λοιπὸν νὰ τὰ κόψῃ καὶ νὰ χαρίσῃ ἀπ' ἕνα σὲ κάθε ἀδελφό της, γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Μ. Δ. Σ.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΓΕΡΟΣ ΚΙ' ΟΙ ΓΑΜΠΡΟΙ ΤΟΥ

Ἕνας γέρος εἶχε δυὸ γαμπρούς, ἕναν κεραμιδὰ κι' ἕναν περιβολάρη.

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ καιρὸς εἶτανε ὄμορφος, ξεκίνησε νὰ πάῃ νὰ τοὺς δῇ, νὰ ξετάσῃ πῶς πᾶνε οἱ δουλειές τους.

Ὁ περιβολάρης τοῦ εἶπε:

—Πατέρα, σὰ δὲ βρέξῃ, νὰ ξέρῃς, θὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος, γιατὶ ἀπὸ τὴν ἀναβροχιὰ θὰ ξεραθεῖ τὸ περιβόλι μου...

Ὁ κεραμιδὰς πάλι τοῦ εἶπε:

—Ἂν πιάσῃ καμμιὰ βροχή, θὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος, γιατὶ θὰ λυώσουν τὰ κεραμίδια ποὺ ἔπλασα καὶ τἄχω ἁπλωμένα στὸν ἥλιο γιὰ νὰ ξεραθοῦν.

Ὅταν ὁ γέρος γύρισε σπίτι του, ἡ γυναίκα του τὸν ρώτησε:

—Ἔ, πῶς πᾶνε οἱ γαμπροί μας;

—Τί νὰ σοῦ πῶ, γυναίκα, τῆς ἀποκρίθηκε· κάποιον ἀπ' τοὺς δυὸ χωρὶς ἄλλο θὰ τὸν πάρῃ ὁ διάβολος.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ἀνανδρε! ἀνανδρε! φώναζε ἡ Νανέττα. Εἶσαι ἕνας ἄνανδρος καὶ ψεύτης. Μὰ χτύπα με τώρα ὅσο σοῦ κάνει δρεξη. Τὸν Δελφίνο δὲν τὸν ἔχεις πιὰ ἐδῶ γιὰ νὰ τὸν χτυπήσῃς. Εἶναι μακριὰ τώρα πιά! Δὲν εἶναι στὰ χέρια σου. Δὲν μπορεῖς πιὰ νὰ τὸν βασανίζῃς ὅπως πρῶτα! Ἀνανδρε! Ἀνανδρε!

Τυφλωμένος ἀπὸ τὴ λύσσα του καὶ μὴ βλέποντας πιὰ τί κάνει, ὁ Σιμὸν μπορεῖ νὰ σκότωνε κιόλας τὸ δυστυχισμένο κοριτσάκι, ὅταν ξαφνικὰ χτυπήματα ἀκούστηκαν στὴν πόρτα τοῦ διαδρόμου.

Ὁ Σιμὸν στάθηκε ἀνήσυχος.

—Ποιός νἄναι πάλι; ἔκανε.

—Θὰ πάω νὰ ἰδῶ, εἶπε ἡ κυρὰ-Γιαννούλα.

Μιὰ φωνὴ πολὺ γνωστὴ ἀκουγόταν ἀπ' τὴν κουζίνα.

—Σᾶς λέω ὅτι πρέπει νὰ μπῶ, ἔλεγε ὁ Νικόλας, καὶ θὰ μπῶ.

Καὶ σπρώχνοντας τὴν κυρὰ-Γιαννούλα ὁ μικρὸς καμπούρης μπῆκε μέσ' στὴν κάμαρα, ὅπου μὲ μιὰ ματιὰ κατάλαβε τί συνέβαινε.

—Ὤ, ὤ, εἶπε, βλέποντας τὴν ἀδελφή του πεσμένη χάμω στὰ πόδια τοῦ Σιμόν, ποὺ στεκόταν μὲ ἀναμμένο πρόσωπο κι' ἀγριεμμένα μάτια. Στὴν ὥρα φθάνω, καθὼς βλέπω.

Ἡ Νανέττα, μόλις εἶδε τὸν ἀδελφό της, σηκώθηκε κι' ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος του χαμογελώντας.

—Νικόλα! εἶπε κι' ἔπεσε ἐξαντλημένη στὴν ἀγκαλιά του.

Ὁ μικρὸς καμπούργς κοίταξε τὸν παλιό του ἀφεντικὸ μὲ μιὰ περιφρονητικὴ ματιά, καὶ προχωρώντας πρὸς τὸ μέρος του μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα στὸ στῆθος, τοῦ εἶπε αὐστηρά:

—Δὲ ντρέπεσαι, πολίτα, νὰ χτυπᾶς ἔτσι ἕνα παιδάκι;

—Δὲν ἔχω νὰ ντραπῶ γιὰ τίποτε, ἔκανε ὁ Σιμὸν ποὺ εἶχε πάρει πάλι θάρρος μόλις εἶδε μὲ ποιὸν εἶχε νὰ κάνῃ. Καὶ τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω, εἶναι νὰ μ' ἀφήσῃς ἥσυχο... γιὰ νὰ μὴ φᾷς καὶ σὺ τὰ ἴδια.

Προχωροῦσε ἀπειλητικὸς πρὸς τὰ δυὸ παιδιά. Μὰ ὁ Νικόλας πήδησε πρὸς τὸ παράθυρο τῆς κουζίνας, ποὺ ἄνοιγε κατὰ τὴν αὐλὴ ὅπου ἦταν μαζεμμένοι ὅλοι οἱ φρουροὶ καὶ οἱ δεσμοφύλακες, καὶ τὸ ἄνοιξε ξαφνικά.

—Γιὰ τόλμησε νὰ τὸ κάνῃς! εἶπε. Τὸ μικρό σου δαχτυλάκι μονάχα νὰ σηκώσῃς, θὰ φωνάξω.

Ὁ Σιμὸν κι' ἡ γυναίκα του κοιτάχθηκαν. Ἔβλεπαν πὼς ὁ μικρὸς καμπούργς τοὺς εἶχε στὰ χέρια του.

Μιὰ φωνὴ μονάχα ἂν ἔβαζε, θὰ ἔτρεχαν ἀπὸ κάτω γιὰ νὰ ἰδοῦν τί συμβαίνει, ἡ δραπέτευση τοῦ Δελφίνου θὰ γινόταν γνωστὴ καὶ... ἀλοίμονο πιὰ τί θ' ἀπογίνονταν.

—Ἔ, καλά, πές μου λοιπὸν τί ἦρθες νὰ κάνῃς ἐδῶ πέρα; ρώτησε ὁ Σιμὸν ἡσυχασμένος. Πῶς σ' ἄφησαν ν' ἀνέβῃς;

—Αὐτὸ δὲ σ' ἐνδιαφέρει. Τὸ σπουδαῖο εἶναι ὅτι βρίσκομαι ἐδῶ. Καὶ τώρα ἂς συζητήσουμε σὰν καλοὶ φίλοι.

Χωρὶς ν' ἀφήσῃ οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴ θέση του κοντὰ στὸ παράθυρο, ὁ Νικόλας ἔκανε νόημα στοὺς ἄλλους νὰ πᾶνε κοντά του. Τόσο μεγάλη ἦταν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἀγοριοῦ, τοῦ τόσο ἐνεργητικοῦ κι' ἀποφασιστικοῦ, ὥστε ὁ Σιμὸν καὶ ἡ γυναίκα του ὑπάκουσαν πρόθυμα κι' ἦρθαν καὶ κάθησαν κοντά του.

Ὁ Νικόλας ἄρχισε νὰ μιλῇ.

—Σιμόν, εἶπε, σοῦ ἔκλεψαν τὸν φυλακισμένο σου καὶ τὸ καταλαβαίνω πὼς δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος. Μὰ ἀντὶ νὰ δέρνῃς τὴ Νανέττα, θὰ ἔκανες καλύτερα νὰ σκεφθῇς τί πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ νὰ βγῇς ἀπ' αὐτὴν τὴ δύσκολη θέση ποὺ βρίσκεσαι.

—Αὐτὸ δὰ νὰ λέγεται! πρόσθεσε ὁ Σιμόν.

—Ὄχι, ἀπάντησε ὁ Νικόλας. Δὲν θὰ σᾶς στείλουν στὴν καρμανιόλα, ἂν βάλετε στὴ θέση τοῦ Δελφίνου ἕνα ἄλλο παιδὶ ποὺ νὰ τοῦ μοιάζῃ καὶ νὰ βρίσκεται στὴν ἴδια ἡλικία μ' αὐτόν. Κι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔρχομαι νὰ σᾶς προτείνω ἀπὸ μέρους ἐκείνου ποὺ σᾶς πῆρε ἀπὸ ἐδῶ μέσα τὸν μικρὸ Καπέτο.

«—Ναί, ἐγὼ εἶμαι! εἶπε ἡ Νανέττα.»
(Σελ. 284, στ. β'.)

Ὁ Σιμὸν καὶ ἡ γυναίκα του πῆραν κουράγιο.

— Μ' αὐτὸ τὸ παιδί, εἶπε ἡ κυρὰ-Γιαννούλα, ποὺ θὰ τὸ βροῦμε;

—Ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ.

Κι' ὁ Νικόλας ἐξήγησε στὸν δεσμοφύλακα τοῦ Δελφίνου πὼς ὁ κόμης Τουὰρ τὸν εἶχε στείλει γιὰ νὰ τοὺς δώσῃ τὶς κατάλληλες ὁδηγίες. Εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ποὺ τὸ δέρναν ἀλύπητα καὶ τὸ ἄφηναν θεογήστικο, ἕνα δυστυχισμένο ἀγοράκι ἡλίθιο καὶ κωφάλαλο, ποὺ βρισκόταν τώρα στὴν ὁδὸν Σαρλὼ σὲ ἕνα σπίτι ποὺ ἐγνώριζε ὁ Νικόλας.

— Δὲν μένει λοιπὸν τίποτε ἄλλο, συμπέρανε ὁ μικρὸς καμπούρης, παρὰ νὰ βγάλουμε τὴ Νανέττα ἀπὸ ἐδῶ μέσα καὶ νὰ βάλουμε τὸ μικρό.

Ὁ Σιμὸν κούνησε τὸ κεφάλι του.

—Ἔτσι εὔκολο τὸ νομίζεις; εἶπε μὲ ἀποθάρρυνση.

— Ἦταν πολὺ δυσκολώτερο νὰ βγάλῃ κανεὶς τὸν Δελφίνο ἀπὸ ἐδῶ μέσα, ἐπέμεινε ὁ Νικόλας καὶ ὅμως τὸ κατορθώσαμε.

Βλέποντας ὅτι ὁ Νικόλας εἶχε δίκιο σ' αὐτὰ ποὺ ἔλεγε καὶ ἀναγκασμένοι νὰ δεχθοῦν τὴν πρότασή του μιὰ καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη σωτηρία τους, ὁ Σιμὸν κι' ἡ γυναίκα του ἀποφάσισαν νὰ κάνουν ὅ,τι τοὺς ἔλεγε ὁ μικρὸς καμπούρης, ποὺ τὰ εἶχε φροντίσει καὶ κανονίσει ὅλα ὡς τὶς ἐλάχιστες λεπτομέρειες.

«—Στὴν ὥρα φτάνω, καθὼς βλέπω . . .» (Σελ. 293, στ. β'.)

Αὐτὸς τοὺς ἔδινε τώρα τὶς διαταγές.

Ἡ Νανέττα, ἡσυχασμένη ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἔννοιωθε κοντά της τὸν ἀδελφούλη της, τὸν κοίταζε μὲ θαυμασμὸ καὶ συγχρόνως βοηθοῦσε τὴν κυρὰ-Γιαννούλα καὶ τὸν Σιμὸν στὶς ἑτοιμασίες ποὺ ἔκαναν γιὰ νὰ τὴ βγάλουν ἀπὸ τὸ Τέμπλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Μέσα στὸ πανέρι τῶν ἀπλύτων

Σύμφωνα μὲ τὶς συμβουλὲς τοῦ Νικόλα, ἡ κυρὰ-Γιαννούλα ἔψαξε καὶ βρῆκε ἕνα μεγάλο καλάθι μὲ σκέπασμα καὶ τὸ τοποθέτησε στὴ μέση τῆς κάμαρας. Ὕστερα ἑτοίβαξε μέσα ὅλα τὰ ἄπλυτα ποὺ βρίσκονταν στὸ διαμέρισμά τους. Μέσ' στὸ πανέρι αὐτὸ θὰ κρυβόταν ἡ Νανέττα γιὰ νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ Τέμπλο.

Πολλὰ σχέδια εἶχαν προταθεῖ καὶ μελετηθεῖ μὰ κανένα δὲν ἦταν πιὸ σίγουρο ἀπ' αὐτό, γιατὶ τώρα τελευταῖα ἡ γυναίκα τοῦ Σιμὸν εἶχε λάβει τὴν ἄδεια νὰ πηγαίνῃ νὰ πλένῃ τὰ ροῦχα της στὸ πλυντήριο τῆς ὁδοῦ Βρεττάνης, κι' ἔτσι ἂν τὴν ἔβλεπαν νὰ βγαίνῃ ἀπ' τὴ φυλακὴ μαζὶ μ' ἕνα καλάθι γεμάτο ἄπλυτα, δὲν θἄβαζαν καμμιὰ ὑποψία στὸ νοῦ τους.

Ἡ Νανέττα ἐχάλασε κάπως τὰ μοῦτρα της, ὅταν τῆς εἶπαν πὼς θἄπρεπε νὰ μπῇ στὸ καλάθι ἀνάμεσα στὰ βρωμερὰ ἀσπρόρρουχα τοῦ Σιμὸν καὶ τῆς γυναίκας του. Μὰ ἦταν τόσο εὐτυχισμένη γιὰ τὴν τροπὴ ποὺ εἶχαν πάρει τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἦρθε ὁ Νικόλας, ὥστε ἐδήλωσε πὼς ἦταν πρόθυμη νὰ κάνῃ ὅ,τι ἤθελαν, φθάνει νἄβγαινε μιὰ ὥρα γρηγορώτερα ἀπὸ τὴ φυλακή.

Ἔπρεπε νὰ περιμένουν ὡς τὸ μεσημέρι γιὰ νὰ ριψοκινδυνεύσουν τὴν ἔξοδο, γιατὶ πρωτύτερα ἡ αὐλὴ ἦταν πάντοτε γεμάτη ἀπὸ στρατιῶτες, ἐθνοφρουροὺς καὶ δεσμοφύλακες ποὺ πιθανὸν νὰ ἤθελαν νἀνοίξουν τὸ καλάθι τῆς κυρὰ-Γιαννούλας γιὰ νὰ ἰδοῦν τί ἔχει μέσα.

Ὅλο τὸ πρωὶ ἐπέρασε μὲ προετοιμασίες καὶ μὲ συζητήσεις γιὰ τὰ μέτρα ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρουν.

Ἀποφασίστηκε, τὸ χειραμάξι ποὺ θὰ ἦταν φορτωμένο τὸ καλάθι νὰ τὸ σπρώχνῃ ὁ Νικόλας, ἐφωδιασμένος πάντα μὲ τὴν ἄδεια ἐλευθέρας εἰσόδου ποὺ τοῦ χρησίμευσε γιὰ νὰ μπῇ.

Ὅσο γιὰ τὸν Σιμόν, αὐτὸς θὰ ἔμενε μόνος, του τριπλοκλειδωμένος στὸ διαμέρισμά του, καὶ δὲν θὰ ἄνοιγε σὲ κανέναν ἀπολύτως προτοῦ νὰ ἔρθῃ ἡ γυναίκα του καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὸν μικρὸ κωφάλαλο ποὺ εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ Νικόλας.

Ἐπιτέλους ἔφτασε τὸ μεσημέρι. Ἡ Νανέττα μπῆκε μέσα στὸ καλάθι. Τὴν περιτύλιξαν καὶ τὴν σκέπασαν ὁλόκληρη μὲ σεντόνια καὶ μὲ τραπεζομάντηλα. Ἡ κυρὰ-Γιαννούλα καὶ ὁ Νικόλας σήκωσαν τὸ καλάθι στὰ χέρια τους κι' ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν τὴ σκάλα.

Τὸ κατέβασμα αὐτὸ ἦταν πολὺ κουραστικό, γιατὶ ἡ Νανέττα, παρ' ὅλο ποὺ ἦταν τόσο μικροκαμωμένη, ἐβάραινε ὡς τόσο ἐξαιρετικὰ ἐπάνω στοὺς ἀσθενικοὺς ὤμους τοῦ μικροῦ καμπούρη.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΕΜΠΟΡΟΙ

Μιὰ φορά, ἕνας φτωχὸς ἔμπορος παλιῶν σιδερικῶν ἔφυγε γιὰ ταξίδι κι' ἄφησε ὅλο του τὸ ἐμπόρευμα σ' ἕναν πλούσιο ἔμπορο νὰ τοῦ τὸ φυλάξῃ. Ὅταν ἐγύρισε, πῆγε στὸν πλούσιο ἔμπορο καὶ τοῦ ζήτησε, τὰ σιδερικά. Αὐτὸς ὅμως τὰ εἶχε ὅλα πουλήσει. Καὶ γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ, ἀποκρίθηκε:

— Τὰ σιδερικά σου κακοτύχησαν.

— Τί ἔπαθαν; ρώτησε ὁ ἄλλος.

— Νά. Τὰ εἶχα βάλει στὴν ἀποθήκη τοῦ σιταριοῦ. Ἐκεῖ εἶναι πολλὰ ποντίκια. Τὰ ἔφαγαν λοιπὸν ὅλα. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ εἶδα. Ἂν δὲ θέλῃς νὰ μὲ πιστέψῃς, πήγαινε νὰ ἰδῇς.

Ὁ φτωχὸς ἔμπορος δὲν ἐπέμενε, εἶπε μονάχα:

— Γιατὶ νὰ πάω νὰ ἰδῶ; Σὲ πιστεύω. Ξέρω πολὺ καλὰ πὼς τὰ ποντίκια συνηθίζουν νὰ τρῶνε τὰ σίδερα. Ἔχει γειά. Κι' ἔφυγε.

Στὸ δρόμο ἀπάντησε τὸ παιδὶ τοῦ πλούσιου ἐμπόρου ποὺ ἔπαιζε. Τὸ χάϊδεψε. Τὸ πῆρε στὰ χέρια καὶ τὸ πῆγε σπίτι του.

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ πλούσιος βρῆκε τὸ φτωχὸ καὶ τοῦ διηγήθηκε τὴ δυστυχία του: Τὸ παιδί του εἶχε χαθεῖ! Μήπως τὸ εἶχε δεῖ, μήπως εἶχε ἀκούσει τίποτε γι' αὐτό;

Ὁ φτωχὸς ἔμπορος ἀποκρίθηκε:

— Μάλιστα, τὸ εἶδα. Καθὼς ἔβγαινα χτὲς ἀπὸ τὸ σπίτι σου, εἶδα ἕνα γεράκι νὰ πέφτῃ ἀπάνω του. Ἄρπαξε τὸ γιό σου καὶ τὸν πῆρε μαζί του.

Ὁ πλούσιος ἔμπορος ἐθύμωσε καὶ εἶπε:

— Ντροπή σου νὰ μὲ γελᾷς! Γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα; Γεράκι δὲ μπορεῖ νὰ σηκώσῃ ἕνα παιδί!

— Μὰ δὲν ἀστειεύομαι διόλου, εἶπε ὁ ἄλλος. Τί τὸ παράξενο ἂν ἕνα γεράκι ἄρπαξε ἕνα μικρὸ ἀγόρι, ἀφοῦ τὰ ποντίκια ἔφαγαν ἑκατὸ καντάρια σίδερο; Ὅλα γίνονται!

Ὁ πλούσιος ἐνόησε.

— Οἱ ποντικοὶ δὲν ἔφαγαν τὰ σιδερικά σου, εἶπε. Ἐγὼ τὰ πούλησα. Θὰ σοῦ τὰ πληρώσω διπλά.

—Ἀ! φώναξε ὁ ἄλλος. Ἂν εἶναι ἔτσι, τότε οὔτε τὸ γεράκι ἄρπαξε τὸ ἀγόρι σου. Ἐγὼ τὸ πῆρα σπίτι μου καὶ θὰ σοῦ τὸ φέρω πίσω.

(Τολστόϊ) ΖΩΗ Ζ. ΦΡΑΓΚΟΥ

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ

Μιὰ μέρα, χωρὶς νὰ τὸν ἔχει προβλέψει κανένας ἀστρονόμος καὶ κανένας καζαμίας, παρουσιάστηκε στὸ στερέωμα ἕνας κομήτης. Ἦταν λαμπρὸς κι' ἔσερνε πίσω του μακριὰ πύρινη οὐρά.

—Ἂν κάνῃ καὶ πέσῃ στὴ γῆ, ἔλεγαν οἱ ἄνθρωποι, θὰ μᾶς κάψῃ ὅλους μας.

«Ἔφτιανε μεγάλες καὶ μικρὲς σαπουνόφουσκες . . .» (Σελ. 295, στ. α'.)

Ἡ ταράτσα τοῦ παλιοῦ πύργου ἦταν μαύρη ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ κοίταζε τὸ καινούργιο ἄστρο μὲ τὰ τηλεσκόπια, κι' ἀπ' ὅλες τὶς σοφίτες ἔβλεπες νὰ προβάλλουν τὰ κεφάλια τους οἱ περίεργοι. Στοὺς δρόμους, τὰ πλήθη εἶχαν σταματήσει κι' ὅλοι τέντωναν τὸ λαιμὸ κατὰ τὸν οὐρανό. Τὴν ἴδια ὥρα, στὸ μεγάλο ἐξοχικὸ δρόμο, ἕνας μοναχικὸς ταξιδιώτης, ἂν κι' ἦταν ἀργοπορημένος, σταμάτησε ὅμως τὴν πορεία του, γιὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ φαινόμενο. Καὶ καθένας εἶχε τὴ γνώμη του γιὰ τὸ τί προμηνοῦσε αὐτὸ τὸ πρωτόφαντο ἀστέρι.

Σὲ μιὰ μοναχικὴ καμαρούλα, μιὰ μάννα μὲ τὸ παιδάκι της καθόνταν καὶ δὲν ἤξεραν τίποτα γιὰ τὸν κομήτη. Πάνω στὸ τραπέζι ἦταν ἕνα κερὶ καὶ τὸ φιτίλι του εἶχε γείρει κατὰ τὸ μέρος τοῦ παιδιοῦ. Ἡ μάννα τὸ εἶδε καὶ τρόμαξε. Τὸ σημάδι αὐτὸ προμηνοῦσε, καθὼς λέει ὁ κόσμος, ὅτι τὸ παιδάκι της γρήγορα θὰ πέθαινε.

Τὸ μικρὸ ὅμως οὔτε τὸ φιτίλι κοίταζε οὔτε καὶ γιὰ τὸν κομήτη θὰ νοιαζόταν, ἂν τοῦλεγε κανείς. Εἶχε μπροστά του μιὰ κούπα μὲ σαπουνάδα κι' ἔφτιανε μεγάλες καὶ μικρὲς σαπουνόφουσκες, ποὺ πετοῦσαν στὸν ἀέρα, στὴν ἀρχὴ κοκκινοκίτρινες, ὕστερα μαβιὲς καὶ γαλάζιες κι' ὕστερα πράσινες.

— Μακάρι νὰ σοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς τόσα χρόνια, ὅσες σαπουνόφουσκες φτιάξεις, εἶπε ἡ μητέρα, θέλοντας νὰ διώξῃ μακριὰ τὸ κακὸ προμήνυμα τοῦ φυτιλιοῦ.

—Ἂς φτιάξω λοιπὸν πολλές! εἶπε τὸ παιδί.

Κι' ἄρχισε νὰ βουτᾷ τὴν πήλινη πίπα του στὸ σαπουνόνερο καὶ νὰ φυσᾷ ἀφθονες σαπουνόφουσκες.

— Νὰ ἕνας χρόνος, ἔλεγε χαρούμενο, νὰ κι' ἄλλος, νὰ καὶ τρίτος. Κοίταξε, μητέρα, τί ψηλὰ ποὺ πάνε καὶ τί ὡραῖα χρώματα ποὺ ἔχουν.

Καθὼς ἔλεγε ἔτσι, ἔσπασε μιὰ σαπουνόφουσκα μπροστὰ στὸ μάτι του καὶ τὸν πόνεσε. Τὰ μάτια του δάκρυσαν.

—Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸν κομήτη! φώναξε μιὰ γειτόνισσα. Ὅλος ὁ κόσμος εἶν' ἔξω! Ἐλᾶτε!

Ἡ μητέρα πῆρε τὸ μικρὸ ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸ παιδὶ θὰ προτιμοῦσε νὰ φυσήξῃ ἀκόμη κι' ἄλλες χρονιές. Μὰ ἡ γειτόνισσα εἶπε πὼς ἔπρεπε νὰ βγοῦνε ἀμέσως νὰ ἰδοῦνε τὸν κομήτη.

Τὸ παιδάκι ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στομα καθὼς εἶδε τὴν πύρινη σφαῖρα καὶ τὴ σπινθηριστὴ οὐρά, ποὺ θὰ ἦταν δέκα μέτρα μακριά, καθὼς σκέφθηκε. Ἀλλὰ τοῦ ἐξήγησαν ὅτι ἦταν μακριὰ πολλὰ ἑκατομμύρια λεύγες.

— Καὶ μεῖς καὶ τὰ παιδιά μας θἄμαστε πεθαμμένοι καὶ θὰ μᾶς ἔχουν θάψει, ὅταν θὰ γυρίσει, εἶπε ἡ γειτόνισσα.

Κι' ἀληθινά, ὅταν ὁ κομήτης ξαναφάνηκε, οἱ περισσότεροι ἀπὸ κείνους ποὺ τὸν εἶχαν ἰδεῖ τὴν πρώτη φορά, δὲ ζοῦσαν πιὰ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Τὸ παιδάκι ὅμως, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ προμύνημα τοῦ φιτιλιοῦ, ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ γρήγορα, ζοῦσε ἀκόμη· ἀλλὰ ἦταν γέρος μὲ κάτασπρα μαλλιά. Εἶχε γίνει δάσκαλος, καὶ μ' ὅλα του τὰ χρόνια δίδασκε ἀκόμα, καὶ τὰ παιδιὰ ἄκουγαν μὲ προσοχὴ ὅ,τι τοὺς ἔλεγε, γιατὶ ἤξερε νὰ τοὺς ξυπνᾷ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ ὅλα, μὲ τὶς ὡραῖες ἱστορίες ποὺ ἔβαζε στὰ διδακτικά του μαθήματα.

Τοῦ ἄρεσε νὰ μιλᾷ γιὰ τὰ οὐράνια σώματα κι' ἔλεγε στοὺς μαθητές του, ὅτι σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀστρονόμων, σὲ λίγο θὰ ξαναφαινόταν στὸ στερέωμα ὁ κομήτης ἐκεῖνος, ποὺ αὐτὸς τὸν εἶχε ἰδεῖ στὰ παιδικά του χρόνια.

— Βλέπετε, τοὺς εἶπε, ὅλα ξαναγυρίζουν σ' αὐτὸ τὸν κόσμο· καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ γεγονότα, κι' οἱ θρύλοι κι' οἱ ἱστορίες.

Ὁ γέρος αὐτὸς δάσκαλος ποὺ σᾶς λέω, σκέφθηκε πρῶτος νὰ διδάξῃ τὴ γεωγραφία μ' ἕναν τρόπο πολὺ διασκεδαστικό. Εἶχε χαράξει καὶ χωρίσει τὸ μεγάλο του κῆπο σὲ τρόπο, ποὺ ἔβλεπες ἐπάνω σχεδιασμένα τὰ νησιὰ τῆς Δανίας καὶ τῆς Γιουτλάνδης, μὲ τὶς παραλίες, τοὺς κόλπους, τὰ βουνὰ καὶ τὰ ποτάμια τους. Στὴ θέση, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἦταν μιὰ πόλη, τοποθετοῦσε ἕνα σκαλισμένο ξύλο, ποὺ παρίστανε τὸ ἔμβλημα τῆς πόλης ἢ κάποιο σύμβολο ἀπὸ τὴν ἱστορία της. Ἔτσι τὰ πιὸ μικρὰ παιδιὰ ἔμαθαν γρήγορα τὴ γεωγραφία τῆς πατρίδος τους.

Περίμενε λοιπὸν ὁ κόσμος τὸ φανέρωμα τοῦ κομήτη. Οἱ νέοι χαίρονταν ποὺ θἄβλεπαν τέτοιο ὡραῖο θέαμα. Οἱ γέροι, ποὺ σκέπτονται περισσότερο, ἔλεγαν ὅτι ὁ κομήτης θἄφερνε καλὴ σοδειὰ ἀπὸ τὸ κρασί.

Νά τος ὁ κομήτης στὸν ὁρίζοντα. Μὰ τί δυστυχία! Ὁ οὐρανὸς ἦταν γεμάτος σύννεφα κι' ὁμίχλες κι' ἡ βροχὴ δὲν ἔπαυε στιγμή. Οἱ ἀστρονόμοι δὲν ἔκλειναν μάτι πιά. Ξενυχτοῦσαν μπροστὰ στὰ τηλεσκόπιά τους, ἐλπίζοντας πάντα ὅτι ὁ οὐρανὸς θὰ ξάνοιγε μιὰ στιγμούλα, νὰ ἰδοῦνε τὸν κομήτη.

Ἕνα βράδυ, ὁ γέρος δάσκαλος καθόταν στὸ δωμάτιό του, περιμένοντας κι' αὐτὸς νὰ σκορπίσουν τὰ σύννεφα. Καὶ τότε τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ ἡ στιγμὴ ἐκείνη, ὅπου ἡ μητέρα του τοῦ εἶχε πεῖ ὅτι θὰ ζοῦσε τόσα χρόνια, ὅσες σαπουνόφουσκες φυσήσει. Δὲν τὶς εἶχε μετρήσει τότε τὶς σαπουνόφουσκες. Μὰ θαρροῦσε πὼς ὁ ἀριθμός τους θὰ κόντευε τώρα πιὰ νὰ σωθῇ.

Κι' ἔτσι, καθὼς ξανάβλεπε μπροστά του τὴ ζωή του, γεμάτη ἀρετὴ κι' ἐργασία, ἔγινε ξαφνικὰ μιὰ μεγάλη λάμψη.

Ὁ ἄνεμος εἶχε σχίσει τὰ σύννεφα κι'

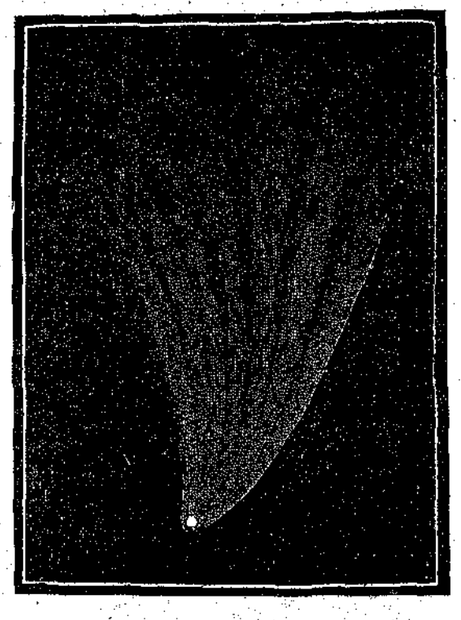

Ὁ κομήτης

ὁ κομήτης ἔλαμπε στὸ στερέωμα, ἁπλώνοντας τὴν οὐρά του, ποὺ ἔμοιαζε σὰ μιὰ φωτεινὴ δεσμίδα ἀπὸ χρυσὰ ἀστέρια. Ὁ γέρος τὸν γνώρισε ἀμέσως. Θαροῦσε πὼς ἦταν ἀκόμη τὴ στιγμὴ ποὺ, κρατώντας τὸ χέρι τῆς μητέρας του, ἔβλεπε τ' ἄστρο γιὰ πρώτη φορά. Κι' ὅμως ἦταν ἀπὸ τότε περασμένα πάνω ἀπὸ ἑξήντα χρόνια. Στὸ διάστημα αὐτό, δυνατὲς αὐτοκρατορίες εἶχαν φανερωθεῖ στὴν ἱστορία κι' εὐτυχισμένα κράτη εἶχαν ἐξαφανιστεῖ. Πόσα γεγονότα, πόσες μεταβολὲς σ' αὐτὸ τὸν κόσμο!

Μὰ τοῦ γέρου ὁ νοῦς ἦταν πάντα στὰ παιδικά του χρόνια, κι' ἀφοῦ κοίταξε καὶ θαύμασε τὸν κομήτη, ἄνοιξε τὸ παλιὸ κλαδεσίνο, ποὺ τὸ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὴ μητέρα του, κι' ἔπαιξε ἕνα σκοπό, ποὺ τὸν εἶχαν συνθέσει γιὰ τὸν κομήτη, τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὸν εἶχαν ἰδεῖ οἱ κάτοικοι τῆς γῆς. Κι' ἔννοιωθε μιὰν ἡσυχία κι' ἀνέκφραστη εὐδαιμονία.

Ξαφνικὰ μιὰ χορδὴ τοῦ ὀργάνου ἔσπασε. Γείτονες μπῆκαν στὴν κάμαρα καὶ φώναξαν τὸ γέρο νὰ βγῇ στὸ μπαλκόνι νὰ ἰδῇ καλύτερα τὸν κομήτη. Ἐκεῖνος χαμογέλασε, μὰ δὲν κούνησε. Μαζὶ μὲ τὴ χορδή, εἶχε σπάσει κι' ἡ γέρική του ἡ καρδιά.

Ἡ ταράτσα τοῦ πύργου ἦταν πάλι γεμάτη ἀπὸ διαλεχτὰ πρόσωπα κι' οἱ δρόμοι πλημμυρισμένοι ἀπὸ περίεργους, ποὺ τέντωναν τὸ λαιμό τους πρὸς τὸν οὐρανό. Ὁ ταξιδιώτης στὸ μεγάλο ἐξοχικὸ δρόμο σταματοῦσε τὸ βῆμα του γιὰ νὰ θαυμάσει τὸ λαμπρὸ ἄστρο. Μὰ τοῦ γέρου ἡ ψυχὴ εἶχε πετάξει σὲ τόπους πολὺ ψηλότερους ἀπὸ ἐκεῖνους ἀπ' ὅπου περνοῦσε ὁ κομήτης, καὶ θαύμαζε μεγαλεῖα πολὺ λαμπρότερα ἀπὸ τὸ μαγικὸ φῶς αὐτῆς τῆς ὡραίας φωτοδεσμίδας.

(Andersen) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

ΞΗΜΕΡΩΝΕΙ

(Γιὰ μικρότερα παιδιά)

Στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ τοῦ κοιμισμένου
Πρωτόκραξε ἕνας κόκορας, καὶ τώρα,
Ἄλλ' στ' αὐτιὰ τοῦ κάθε νυσταγμένου!
Θὰ κράζουν οἱ κοκκόροι καμμιὰν ὥρα!

Μὰ κι' οἱ γαϊδάροι πήρανε χαμπάρι,
Φυσικά! ἀφοῦ ἔχουνε τόσοσες ἀφτάρες!
Κι' ἀνάλαφροι ὅπως εἶν', χωρὶς σαμάρι,
Μπήζουνε κάτι γαϊδουροφωνάρες!

Ξυπνάει κι' ὁ Μόκοκας, θέλει δὲ θέλει
Καὶ πάει ὡς τὸ παράθυρο τρεχάλα.
Στὴν αὐλὴ φέγγει. Βλέπει ἕνα κουνέλι,
Ποὺ σάλτερνε καὶ χόρευε μέσ' στ' ἄλλα.

Νὰ κι' ἡ γιαγιὰ ποὺ ἀρμέγει τὴ γελάδα,
Σωπαίνει αὐτή, μουγκρίζει τὸ μοσκάρι.
— Πάψε μοσκάρα, τὴν πατινάδα!
Θὰ πιῶ ἐγὼ γάλα, ἐσὺ φάε χορτάρι!

Κ. ΓΕΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἡ ἀνεψούλα κι' ἡ θεία κάθονται μαζὶ στὸ παράθυρο. Ἡ θεία στὴν καρέκλα κρατάει στὰ γόνατα τὴ μικρούλα. Τὰ δυὸ κεφάλια ἔχουν σμιώσει καὶ λάμπουν ζωηρὰ καὶ τῶν δυὸ τὰ μάτια, μὰ μὲ μιὰ ἔκφραση τόσο διάφορη! Εἶναι γεμάτα περιέργεια τῆς παιδούλας, γιὰ τὴ ζωὴ ποὺ πρωταντικρύζουν. Μὰ τῆς θείας τὰ μάτια — ὦ πόσα δὲν κλείνουν: Χαρὲς ποὺ ἔσβυσαν πρόωρα, ἀπογοητεύσεις ποῦκαμαν ν' ἀναβλύσουν πικρότατα δάκρυα, λύπες ποὺ ἔκαμαν νὰ χυθῇ μελαγχολία παντοτεινὴ στὰ δυὸ μάτια ποὺ ἔλαμπαν ἄλλοτε διάφανα καὶ δὲ λαχταροῦσαν ἄλλο παρὰ χαρές.

Τὰ γκρίζα σύννεφα ἔχουν σκεπάσει τὸν οὐρανό. Εἶναι θλιμμένες οἱ ψυχές. Γιατί, λίγες ὧρες πρίν, ὁ οὐρανὸς ἦταν ὁλοκάθαρος κι' ὁ ἥλιος σκόρπιζε παντοῦ τὴ γοητεία του. Σὲ τόσο λίγο διάστημα, πῶς μπόρεσε ν' ἀπλωθῇ τόσο σκοτάδι στὸ γαλάζιο σεντόνι;

— Θυμᾶστε, θεία, τί ὄμορφα ποὺ ἦταν τὸ πρωΐ στὸν κῆπο; ρωτᾶ ἡ Μπεμπούλα. Πότε πάλι θὰ ξαναπᾶμε:

— Ὅταν βγῇ ὁ ἥλιος, χρυσό μου. Εἶδες τί ὡραῖα ποὺ ἦταν τὰ χρυσάνθεμα; Καὶ τὰ παπάκια πῶς ἔτρεχαν χαρούμενα! Καὶ σὺ μαζί τους.

— Θέλω νὰ ξαναπάω, θεῖτσα. Ὄχι. Θέλω τὰ χρυσάνθεμα νὰ μὴ μαραθοῦνε ποτέ. Θὰ τὰ πειράξῃ ὁ ἀέρας ἄραγε;

Σκύβει στὰ τζάμι, καὶ βλέπει τὰ φτωχὰ χρυσάνθεμα τοῦ μπαλκονιοῦ, ποὺ ὁ ἀέρας ρίχνει δῶ καὶ κεῖ. Σπρώχνει μανιασμένος τὰ κλωνιά τους, τὰ κάνει νὰ σκύβουν χαμηλά, τὰ ξανασηκώνει καὶ τ' ἀφίνει ἥσυχα ἐπιτέλους γιὰ νὰ ξαναρχίσῃ σὲ λίγο τὸ ἴδιο παιχνίδι.

Ἡ μικρούλα λυπᾶται. Δὲν ξέρει πῶς νὰ μὴ συλλογιέται τὴ λύπη της.

— Πέστε μου λοιπόν, θεία, ἕνα παραμύθι. Ἕνα ὄμορφο παραμύθι, ποὺ νὰ λέγ, γιὰ τὴ βασιλοπούλα ποὺ ἔκλεψαν οἱ δράκοι.

Μὰ ἡ θεία βρίσκεται σ' ἀλλόκοτη διάθεση. Αὐτὰ τὰ φτωχὰ λουλούδια, ποὺ τυραννεῖ ὁ ἀέρας καὶ ἀπειλεῖ νὰ σπάσῃ προτοῦ ἀνθίσουν ὁλότελα, τῆς θυμίζουν πράγματα πολὺ θλιβερά. Ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν τόση ἀξία, ποὺ εἶχαν δικαιώματα σὲ πραγματικὲς χαρές, καὶ ποὺ βασανίζει ἡ μοίρα σκληρὰ μὲ ὅλες τὶς ἰδιοτροπίες της. Κι' ὅμως πρέπει νὰ μιλήσῃ. Γιατὶ δὲ θέλει νὰ συγνεφιάσῃ τὸ μέτωπο τῆς Μπεμπούλας.

— Κι' ἦταν λοιπόν, χρυσή μου, μιὰ ὄμορφη βασιλοπούλα. Ζοῦσε σ' ἕνα παλάτι ὄμορφο — ὅλα ὄμορφα δὲν πρέπει νἆναι γιὰ τοὺς βασιλιάδες; Τὴν ἀγαποῦσαν ὅλοι πολύ, γιατὶ εἶτανε καλὴ κι' ἀγαποῦσε νὰ σκορπᾷ ὁλόγυρα τὰ δῶρα τῆς ψυχῆς της. Μόνο ποὺ εἶτανε πάντα θλιμμένη, γιατὶ τὴν ἄφιναν νὰ βγαίνῃ ἔξω ντυμένη φτωχικά, χωρὶς ἀκολουθία. Κανένας δὲν τὴ γνώριζε, γιατὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ φανταστῇ πὼς τὸ κορίτσι τοῦ βασιλιᾶ μποροῦσε νὰ ἦταν ἔτσι φτωχὰ ντυμένο. Καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ τὴ φανταζόνταν πὼς ἦταν χρυσοντυμένη, κι' ἔλεγαν μεταξύ τους πὼς καὶ τὰ φαγητά της θὰ ἦταν χρυσά. Ὅλα τὰ πιστεύουν τὰ παιδιά, καὶ εἶναι γι' αὐτὸ εὐτυχισμένα, γιατὶ δὲν ξέρουν καὶ δὲν μποροῦν νὰ φανταστοῦν τί δυστυχίες μπορεῖ νὰ κρύβῃ τῶν μεγάλων ἡ ζωή. Μὰ ἡ βασιλοπούλα ποὺ γύριζε λεύτερα στοὺς δρόμους καὶ μποροῦσε νὰ μπαίνῃ καὶ στῶν φτωχῶν τὰ καλύβια, ἤξερε πὼς στὸν κόσμο ὑπάρχουν βάσανα πολλὰ καὶ θλιβόταν πολὺ γι' αὐτό. Ἔτσι τὸ γέλιο της, ἦταν σπάνιο καὶ πιὸ συχνὰ τὰ δάκρυα της. Κι' οἱ γονεῖς της δὲν ἤξεραν πῶς νὰ τὴν εὐχαριστήσουν καὶ πῶς νὰ τὴ διασκεδάσουν. Καὶ τῆς χαρίζαν δῶρα καὶ χρήματα πολλά. Βάζα πολύτιμα ποὺ παράγγελναν κι' ἔφερναν ἀπὸ τὴ μακρινὴ χώρα τοῦ ἡλιου. Ἀγαλματάκια καὶ χρυσὰ στολίδια καὶ ρουμπίνια Μὰ ὅλα τὴν ἄφιναν ἀγέλαστη.

Ἤρθε τὸ βασιλόπουλο ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς. Κι' ἦταν μελαχροινὸ τὸ βασιλόπουλο.

— Μελαχροινό; Μὰ στ' ἄλλα παραμύθια δὲ λέτε πὼς τὰ μαλλιὰ τοῦ βασιλόπουλου λάμπουν σὰν ἥλιος καὶ σὰ χρυσάφι;

— Μπεμπούλα μου, αὐτὸ δὲν εἶναι παραμύθι μονάχα... Λοιπόν, τὸ βασιλόπουλο ποὺ πέρασε θάλασσες πλατειές, τραγούδησε μιὰ μέρα στὴ βασιλοπούλα. Κι' ἦταν ἡ φωνή του ἀργὴ καὶ γλυκειά, σὰν τοῦ θλιμμένου ἀηδονιοῦ... Κι' ἡ κοπέλλα χαμογέλασε καὶ δέχτηκε ν' ἀφήσῃ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα της καὶ νὰ τ' ἀκολουθήσῃ στὸ δικό του βασίλειο. Τὴν λάτρευε τὸ βασιλόπουλο πολύ...

— Κι' ἔζησε εὐτυχισμένη;

— Ὄχι, Μπεμπούλα μου.

Τὰ μάτια τῆς μικρῆς μεγαλώνουν. Κοιτάζουν τὴ θεία μ' ἀπορία.

— Γιατί;

— Γιατί, μικρούλα μου, τὰ σύννεφα πλάκωσαν στὸν οὐρανό, κι' ἔδιωξαν τὸν ἥλιο ποὺ ἔλαμπε ὁλόφωτος, καὶ ὁ ἀέρας φύσηξε ξαφνικὰ καὶ λύγισε τῶν χρυσανθέμων τὰ κλωνιὰ καὶ μάρανε κι' ἔσπασε τὰ φτωχὰ λουλούδια ποὺ ἄργησαν ν' ἀνθίσουν...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΗΤΑ

99

Ὅταν στὸ νοῦ σου ἰδέα γεννηθῇ
Κάτι καλὸ γιὰ νὰ δημιουργήσῃς
Ποὺ ὠφέλιμο καὶ σ' ἄλλους θὰ σταθῇ,
Μὲ τὴν ἐλπίδα βοηθὸ θ' ἀρχίσῃς.

Μὰ γιὰ νὰ φτάσῃς σὲ τελειωμὸ
Καὶ νἄχῃς τὴ χαρὰ νὰ τὸ χαρίζῃς,
Πρέπει μὲ θάρρος κι' ἐνθουσιασμὸ
Τὴ δράση σου συχνὰ νὰ συνδαυλίζῃς.

CHEF

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΘΕΑΤΡΑ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΑΚΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

Λένε πὼς ὁ Κινηματογράφος ἔφαγε τὸ Θέατρο ἢ κοντεύει νὰ τὸ φάῃ. Κι' ὅμως ἐδῶ στὰς Ἀθήνας, μόλις μόρισε τὸ καλοκαίρι,—ποὺ ἦταν ἀνέκαθεν κι' εἶναι ἀκόμα ἡ ἐποχὴ τοῦ Θεάτρου,—τὰ θέατρα ἄρχισαν νὰ ξεφυτρώνουν σὰ μανιτάρια. Θέατρα κεντρικά, θέατρα συνοικιακά, θέατρα μουσικά, θέατρα πρόζας, θέατρα ἀνάμικτα, θέατρα παλιῶν, θέατρα νέων... Ἕνας θίασος μὲ τὴν Ἀλίκη πρωταγωνίστρια ἄρχισε νὰ παίζῃ στὸ Τριανὸν κι' ἐξακολουθεῖ τὶς παραστάσεις του στὸ Ἰντεὰλ· ἄλλος, μὲ τὸν Βεάκη, ἐγκαταστάθηκε στὰ Διονύσια· ἄλλος, μὲ τὴν Ἑλένη Παπαδάκη, στὸ Μοντιάλ· ἄλλος, μὲ τὸν Ἀργυρόπουλο, στὸ Κεντρικό. Εἶναι ἀκόμα ὁ περσινὸς θίασος τῶν νέων τοῦ κ. Ρώτα ποὺ θὰ παίζῃ πάλι στὸ θέατρο τοῦ Παγκρατιοῦ, κι' ἔγινε κι' ἕνας ἄλλος ἀπὸ τὸν νέο συγγραφέα κ. Δημ. Ἰωαννόπουλο, ποὺ θὰ παίζῃ στὰ Ἐξάρχεια. Οἱ δραματικοὶ αὐτοὶ θίασοι, μαζὶ μὲ τοὺς μουσικοὺς—τοὺς «λυρικοὺς» ὅπως τοὺς λένε εἰδικώτερα—ποὺ θὰ παίζουν, στὰ κέντρα ἢ στὶς συνοικίες, ἐπιθεώρηση, ὀπερέττα ἢ κι' ἀπὸ τὰ δυό, γίνονται δεκαεπτά. Μάλιστα! δεκαεπτὰ θέατρα καὶ θεατράκια θὰ λειτουργήσουν αὐτὸ τὸ καλοκαίρι στὰς Ἀθήνας. Τόσα δὲν εἴχαμε ποτέ, οὔτε τὸν καιρὸ ποὺ ὁ Κινηματογράφος ἦταν ἀκόμα στὰ σπάργανα.

Θὰ πῆτε: καλά, μὰ πόσ' ἀπ' αὐτὰ τὰ θέατρα, ποὺ ἄρχισαν ἢ θὰ ἀρχίσουν, θὰ μείνουν ἀνοιχτὰ ὡς τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς; Ναί, ἴσως μερικὰ θὰ κλείσουν. Ἂν θὰ κάνουν τρελὰ ἔξοδα γιὰ μεγάλες σκηνοθεσίες, ἂν θὰ δίνουν ὑπέρογκους μισθοὺς στοὺς ἠθοποιούς, ἂν θὰ παίζουν ἔργα ποὺ δὲν θαρέσουν κι' ἂν δὲν θάχουν κεφάλαια γιὰ νἀντιμετωπίζουν τὶς ζημίες τῶν ἀποτυχιῶν ὡς νἄρθῃ μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία, φυσικὰ θὰ χρεωκοπήσουν. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς μιὰ θεατρικὴ ἐπιχείρηση, ποὺ διευθύνεται φρόνιμα, δὲν μπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ σήμερα. Γιατὶ ὁ κόσμος δὲν ἔπαψε νἀγαπᾷ τὸ ζωντανὸ Θέατρο, ὅπως λένε οἱ θιασώτες τοῦ Κινηματογράφου. Οὔτε λιγόστεψε ὁ ἀριθμὸς τῶν καλαίσθητων ἀνθρώπων, ποὺ τὸ προτιμοῦν ἀπὸ τὸ Θέατρο τῶν Σκιῶν. Κι' αὐτό, μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση, τὸ βλέπω τώρα κάθε βράδυ.

Πῆγα στῆς Ἀλίκης, ποὺ παίζει τὸ «Μελὸ» τοῦ Μπερνστάϊν — ἕνα μέτριο ἔργο, ἀλλὰ ἐλκυστικό, πολὺ καλοβαλμένο καὶ καλοπαιγμένο — καὶ βρῆκα τὸ θέατρο γεμάτο. Κι' ὅμως ἦταν ἡ εἰκοστὴ βραδυά, καὶ τὸ «Μελὸ» ἐξακολουθεῖ νὰ παίζεται ἀκόμα. Πῆγα στὸ Μοντιάλ, ὅταν παιζόταν τὸ «Ἐμεῖς τὰ ζῶα» τοῦ κ. Συναδινοῦ — ἀκόμα μετριώτερο ἔργο κι' ὄχι τὸ ἴδιο καλὰ ἀνεβασμένο — καὶ δυσκολεύθηκα νὰ βρῶ μιὰ θέση νὰ καθήσω. Πιένες ἔχει κι' ὁ Βεάκης, ποὺ ἄρχισε μὲ τὸν «Πατέρα» τοῦ Στρίνμπεργ — ἔργο κι' αὐτὸ ὄχι ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ μεγάλου σουηδοῦ συγγραφέα — καὶ τώρα παίζει τὸ «Πόθοι κάτω ἀπ' τὶς λεῦκες», ἐν' ἀριστουργηματάκι κάποιου Ἀμερικανοῦ Νὰ λοιπὸν ποὺ ὁ κόσμος δὲν «ἔστρεψε τὰ νῶτα» πρὸς τὸ δράμα καὶ τὴν κωμωδία. Πολὺ λιγώτερο πρὸς τὸ μελόδραμα, τὴν ὀπερέττα, τὴν ἐπιθεώρηση, ποὺ κι' αὐτά, φαίνεται, δὲν τἀντικατασταίνει ἡ ἠχητικὴ ταινία... Τἀθηναϊκὰ θέατρα, εἴτε καλὰ ἔργα παίζουν, εἴτε μέτρια, εἶναι πάντα γεμᾶτα. Καὶ δὲν θἄχῃ καμμιὰ σχέση μὲ τὸ ζήτημα, καὶ κανεὶς δὲν θὰ μπορῇ νὰ βγάλῃ συμπέρασμα ὑπὲρ τοῦ Κινηματογράφου, ἂν μερικὰ θὰ ναυαγήσουν γιὰ τοὺς λόγους ποὺ εἴπαμε παραπάνω. Μὰ εἶναι κοντὰ στὴ γνώση, πὼς μέτρια ἢ κακοπαιγμένα ἔργα δὲν μποροῦν νὰ τραβήξουν τὸν κόσμο ὡς τὸ τέλος, καὶ πῶς γιὰ νὰ σταθῇ ἕνα θέατρο, πρέπει πρῶτα-πρῶτα νὰ διαλέγῃ τὰ ἔργα του. Ἔπειτα τοὺς ἠθοποιούς του κι' ἔπειτα τὸ σκηνοθέτη του. Αὐτὸ ἴσχυε, καὶ βλέπαμε τόσα θέατρα νὰ ναυαγοῦν, καὶ τὸν καιρὸ ἀκόμα ποὺ ὁ Κινηματογράφος βρισκόταν στὰ σπάργανα. Πολὺ περισσότερο θὰ ἰσχύῃ τώρα, ποὺ ὁ Κινηματογράφος βρίσκεται σὲ μιὰν ἀκμή.

Ἀλήθεια, ἕνας τόσο δυνατὸς ἀντίπαλος δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἐπηρεάζῃ τὸ ζωντανὸ Θέατρο. Ἀλλὰ ἡ οἰκονομικὴ ἐπήρεια δὲν εἶναι ἡ σπουδαιότερη: γιὰ τὴν ὥρα ὑπάρχει κόσμος καὶ γιὰ τὰ δυὸ εἴδη, κι' εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ ὑπάρχῃ πάντα. Ἡ σπουδαιοτέρα ἐπήρεια ἢ ἐπίδραση, εἶναι ἡ καλλιτεχνική. Ἀφότου δηλαδὴ φάνηκε κι' ἐπικράτησε ὁ Κινηματογράφος, τὸ ζωντονὸ Θέατρο ἄρχισε, θέλοντας καὶ μή, νὰ τὸν μιμῆται. Γι' αὐτὸ τὰ θεατρικὰ ἔργα γίνονται σήμερα ποικιλώτερα, θεαματικώτερα, καὶ χωρίζονται ὄχι πιὰ σὲ τρεῖς ἢ τέσσερις πράξεις, ὅπως ἄλλοτε, — μεγάλες, ἀτέλειωτες, στὸ ἴδιο σαλόνι, καὶ συχνὰ μονότονες καὶ κουραστικὲς — ἀλλὰ σὲ πολλὲς μικρές, μὲ ἀλλαγὴ πάντα σκηνογραφίας, ποὺ ὀνομάζονται ὄχι πράξεις, ἀλλὰ εἰκόνες, *ταμπλώ*. Τὸ «Μελὸ» π.χ. ποὺ σᾶς εἶπα παραπάνω, εἶναι σὲ ὀκτὼ ταμπλώ. Σ' ἄλλα τόσα καὶ τὸ ἔργο τοῦ κ. Συναδινοῦ. Καὶ γενικὰ ὅλα τὰ μοντέρνα ἔργα γράφονται μ' αὐτὸν τὸν «κινηματογραφικὸ» νὰ ποῦμε τρόπο. Ἂν θέλετε μάλιστα, τὴν καινοτομία στὴν Ἑλλάδα τὴν ἔκαμα πρῶτος ἐγώ, ὅταν — εἶναι κάμποσα χρόνια, — διασκεύασα γιὰ τὴν Κυβέλη τὸ μυθιστόρημά μου «Ἡ Τρίμορφη Γυναίκα». Ἡ διασκευὴ ἔγινε σὲ δώδεκα εἰκόνες, καθεμιὰ σ' ἄλλον τόπο — πότε σὲ δρόμο, πότε σὲ σάλα, πότε σὲ γραφεῖο, πότε σὲ διάδρομο — κι' ἐπειδὴ ἔμοιαζε ἔτσι μὲ *σενάριο* κινηματογράφου, τὴν εἶπα «κινηματόδραμα». Κατόπι παίχτηκαν κι' ἐδῶ — προπάντων στὴν «Ἐλεύθερη Σκηνὴ» τοῦ κ. Μελᾶ—πολλὰ ξένα ἔργα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καμωμένα. Κι' ἡ μόδα γενικεύτηκε. Ἤμουν κριτὴς στὸ Σταθάτειο, στὸν ὁποῖον ὑποβλήθηκαν ἐνενήντα ἑλληνικὰ ἔργα. Τὰ μισὰ τουλάχιστο ἦταν «κινηματοδράματα», — ἀνάμεσα σ' αὐτὰ καὶ τὰ τρία ποὺ βραβεύθηκαν.

Αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἐπίδραση πρέπει νὰ τὴν ὁμολογήσουμε. Μολοντοῦτο, ὁ Κινηματογράφος δὲν ἐδίδαξε τίποτα καινούργιο κι' ἄγνωστο στὸ Θέατρο. Ἁπλούστατα τὸ ἔκαμε νὰ ξαναθυμηθῇ τοὺς παλιοὺς του τρόπους, ποὺ ἔναν καιρὸ τοὺς εἶχε ἀφήσει, γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃ στοὺς πιὸ παλιούς: στὴν ἑνότητα τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου. Πραγματικῶς, τὸ ἀρχαῖο δρᾶμα, τὸ κλασσικό, ἦταν μονοκόμματο. Γινόταν ὅλο σὲ μιὰ μέρα, στὸν ἴδιον τόπο, καὶ χωριζόταν ἁπλῶς ἀπὸ τὰ χορικά. Τὸ δρᾶμα ὅμως τοῦ Σαίξπηρ καταργοῦσε κάθε ἑνότητα καὶ χωριζόταν σὲ σκηνὲς — εἰκόνες νὰ ποῦμε—ποὺ γινόνταν καθεμιὰ σὲ ἄλλο μέρος καὶ ἀπὸ τὴ μιὰ στὴν ἄλλη μεσολαβοῦσε καιρός. Στὸ νεώτερο δρᾶμα ξαναγύρισε ἡ κλασσικὴ τεχνοτροπία: τὄκαναν πάλι μονοκόμματο, στὸν ἴδιο τόπο καὶ σ' ἕνα ἡμερόνυχτο, μόνο ποὺ τὸ χώριζαν σὲ πράξεις, συνήθως τρεῖς. Ἔ, τὸ σημερινό, μὲ τὴν ἐπίδρασή τοῦ Κινηματογράφου, ξαναγυρίζει στὴν τεχνοτροπία τοῦ Σαίξπηρ: σκηνὲς πάλι χωριστές, εἰκόνες, ταμπλώ. Ὥστε ἀπὸ τὸ Θέατρο, τὸ αἰώνιο Θέατρο, πῆρε τοὺς τρόπους του κι' ὁ Κινηματογράφος. Καὶ τὸ σημερινὸ Θέατρο, μιμούμενο τὸν Κινηματογράφο, ξαναγυρίζει σὲ τρόπους δικούς του, ξεχασμένους...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

Ἡ καμπάνα τῆς Ρωσσ. Ἐκκλησίας

Θέλετε ν' ἀκούσετε τὴν καμπάνα τῆς Ρωσσ. Ἐκκλησίας; Πέρνετε ἕνα κουτάλι τῆς σούπας,—ὄχι μολυβένιο,—κι' ἀφοῦ τὸ δέσετε στὴ μέση ἑνὸς σπάγγου ἀπὸ τὴν οὐρά του, τοποθετεῖτε καθέν' ἀπὸ τὰ δυὸ ἄκρα τοῦ σπάγγου σὲ καθέν' ἀπὸ τὰ αὐτιά σας, ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ μέσα, μὲ τὸ δάκτυλό σας. Κρατᾶτε πάντα σὲ ἰσοζυγία τὸ κουτάλι. Τώρα κτυπῆστε το κάπου, ἢ βάλετε κάποιον νὰ σᾶς τὸ κτυπήσῃ μ' ἕνα μαχαίρι. Ἀκοῦτε χωρὶς ὑπερβολὴ τὴν καμπάνα τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας. Προσέξτε μόνο, μετὰ τὸν κτύπο, νὰ μὴν ἀκουμπήσῃ τὸ κουτάλι στὰ ροῦχα σας καὶ ἀπορροφηθῇ ὁ ἦχος.

ΔΗΜ. ΚΟΚ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΔΕΙΛΙΝΗ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

Μαβιὰ λοφοσειρὰ πλαισιωμένη
ἀπὸ γαλάζιο ξάστερο οὐρανό,
καὶ θάλασσα γλυκηχαλησμένη,
φαντάζει ζωγραφιὰ στὸ δειλινό.

Βαρκούλες, ἀσπροι κύκνοι, ἀρ-
[γοσαλεύουν,
στὴ ρίζα της, στὰ ἥρεμα νερά,
κι' οἱ μύλοι στὶς κορφές της ἀ-
[ναδεύουν
ἀκούραστοι τὰ ὄμορφα φτερά.

Ἡ νύχτα σιωπηλὴ ἀργὰ σιμώνει
καὶ μέσα στὴ γαλήνη τοῦ βρα-
[δυοῦ,
ξανθὸς βαρκάρης πάνω στὸ τι-
[μόνι,
σκοπὸ θλιμμένο ἀρχίζει τραγου-
[διοῦ.

Τοὺς πόθους μου γλυκὰ μοῦ να-
[νουρίζει,
ὁ ὅμορφος σκοπός του στὴν ψυχὴ
καὶ νοιώθω ἁπαλὰ νὰ μοῦ ἀγγί-
[ζει
ἐντός μου μιὰ γλυκύτατη χορδή.

Περιπλοκάς

ΟΤΑΝ ΠΡΩΤΟΠΗΓΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΙΑ

Ἀκόμα δυὸ τρία τραντάγματα, καὶ τὸ ἁμαξάκι στάθηκε μπροστὰ στὴ βαριὰ πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ κὺρ-Νικολέτος ὁ ἁμαξᾶς, ἕνας ἀνθρωπάκος μὲ κάτι μακριὲς μουστάκες καὶ κοντὰ ποδαράκια, μ' ἄνοιξε τὴν πόρτα, ἄρπαξε τὰ δυό μου μπαούλα, μοῦ τράβηξε τὸ χέρι, κι' ἔτσι κι' ἐγὼ χωρὶς νὰ τὸ θέλω βρέθηκα στὸ πλακόστρωτο πεζοδρόμιο, ἀνάμεσα στὶς δυό μου πελώριες βαλίτσες, κρατῶντας ἀκόμα σκὸ χέρι τὸ τσαλακωμένο μου καπελλίνο.

Ὁ κὺρ Νικολέτος, πάντα πρόθυμος, χτύπησε δειλὰ, καὶ ντροπαλὰ, τὸ μεγάλο πόμολο τῆς πόρτας. Ἕνα παραθυράκι ἄνοιξε, κι' ἕνα πρόσωπο αὐστηρὸ καὶ κακομούτσουνο πρόβαλε. Μὲ κοίταξε ἀπὸ πάνω ὡς κατω καὶ φαίνεται ὅτι ἡ ἐντύπωση ἦταν εὐνοϊκή, γιατὶ τὸ συνεφιασμένο μέτωπο ξάνοιξε, τὰ σφιγμένα χείλια ξεσφίχτηκαν, κι' ἄφησαν νὰ ξεφύγῃ κάτι, σὰν γαύγισμα, σὰ μιαούλισμτ.

— Πασσέ, σινιορίτα, πασσέ!

Μόλις πέρασα τὸ κατώφλι, ἡ καρδιά μου σφίχτηκε. Μέσα ἐκεῖ ὅλα ἦταν σκοτεινά, πνιχτικά, κοιμισμένα ὡς κι' ὁ ἀέρας μέσα κεῖ ἦταν βαρύς, μολυβένιος, μουχλιασμένος. Ὅσο σκεφτόμουν πὼς θὰ περνοῦσα μέσα σ' αὐτὸ τὸ κτίριο ἐννιὰ ὁλόκληρους μῆνες, μ'ἔπιανε ἀνατριχίλα.

Ἀλλὰ ἕνα «Ἀττανσιὸν!» τῆς καλογριᾶς μ' ἔχανε νὰ πηδήσω. Εἴχαμε φθάσει στὸ γραφεῖο τῆς Διευθύντριας. Ἔσιαξα βιαστικὰ καὶ γρήγορα τὸ φουστάνι μου, μιὰ κατακεφαλιὰ διόρθωσε κάπως τὰ φουντωτά μου μαλλιά, ἔκαιχα δυὸ-τρεῖς γύρους στὶς μύτες τῶν ποδιῶν γιὰ νὰ πάρω θάρρος, πρὸς μεγάλη κατάπληξη τῆς καλογριᾶς ποὺ μὲ κοίταζε μ' ἄγρια μάτια, ὑψώνοντας τὰ χέρια στὸν οὐρανό.

Ἀφοῦ τελείωσαν αὐτὲς οἱ χορευτικὲς ἐπιδείξεις, μπήκαμε στὸ ἄντρο τοῦ θηρίου, δηλαδὴ τῆς Διευθύντριας, ποὺ κατὰ τὰ λεγόμενα τῶν ἄλλων μαθητριῶν, ἦταν ἡ αὐστηρότερη δασκάλα τοῦ μοναστηριοῦ. Ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ὑποκλίσεις καὶ πέντε χαιρετοῦρες, βρέθηκα μπροστὰ στὸ περιεργότερο πρόσωπο τῆς οἰκουμένης.

Φαντασθῆτε δυὸ μικρὲς χαντρίτσες νὰ κουνιοῦνται κωμικὰ πάνω σ' ἕνα ἀσπρουλιάρικο, γυαλιστερὸ φόντο. Μιὰ μύτη σουβλερή, μεγάλη, κατακόκκινη, δέσποζε τὰ πέριξ, ἐνῶ τὸ στόμα χανόταν κάτω ἀπὸ πελώρια μουστάκια.

Ἐκεῖ ἀρχίνησαν καινούργιες διατυπώσεις, ἐρωτήσεις, ἀποκρίσεις, κι' ὕστερα ἀπὸ λίγο μπόρεσα νὰ καταφύγω στὸν κοιτώνα, ὅπου πῆρα μιὰ μεγάλη ἀπόφαση. Ὀρκίστηκα μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ στ' ἄσπρα κρεβάτια, πέρνοντας γιὰ μάρτυρα τὶς κουβέρτες, τὰ παράθυρα καὶ τὴ φωτογραφία μιᾶς καλογριᾶς, ποὺ μοῦ χαμογελοῦσε πίσω ἀπ' τὸ γυαλί της, νὰ ἐργασθῶ, ν' ἀτακτῶ, καὶ νὰ χαλῶ τὸν κόσμο, γιὰ νὰ μὴ μοῦ παραφανῇ ἡ ἐννεάμηνη φυλάκισή μου.

Σορέλλα ντ' Ὄζια

ΑΝΑΜΗΣΕΙΣ

Ἤμουν δὲν ἤμουν ὀκτὼ χρονῶν... Εἶχαν περάσει οἱ γιορτὲς τοῦ Ἁγ-Βασίλη καὶ θὰ πήγαινα στὴν ξαδελφούλα μου, γιὰ νὰ παίξουμε μὲ τὰ καινούργια μας παιχνίδια.

Ἡ μαμμὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα θὰ δεχόταν ἐπισκέψεις, κι' ἐπειδὴ τὸ σπίτι τῆς ξαδελφούλας δὲν ἤταν μακριά, μ' ἔστειλε μόνη...

Κρατοῦσα ἕνα πορτμονεδάκι, φουσκωμένο ἀπὸ δεκαρούλες, καὶ τὴν ἄσπρη μου ἀρκουδίτσα, δῶρο τῆς μαμμᾶς. Φαίνεται ὅτι ἡ ἀρκουδίτσα μου θὰ ἤταν ὡραία, γιατὶ ὅλοι ποὺ περνοῦσαν μοῦ χαμογελοῦσαν... Κι' ἐγὼ πήγαινα καμαρωτή...

Νά, βλέπω ἀπὸ μακριὰ τὸ σπίτι τῆς θείας. Λίγα βηματάκια κι' ἔφθασα. Μὰ πρὶν νὰ φτάσω, βλέπω νὰ βγαίνῃ ἀπὸ μιὰ πόρτα ἕνα φτωχούλι. Πρὶν ἀκόμη νὰ μοῦ πῇ τίποτε, ἐγὼ αὐθόρμητα σφίγγω τ' ἀρκουδάκι στὴν ἀγκαλιά, μὴ λησμονώντας καὶ τὸ πορτμονεδάκι.

— Δῶσε μου λεφτά, παιδάκι, μόλις πρόφτασε νὰ πῇ καὶ τζπνιξε ἕνας γερὸς βήχας. Συγχρόνως ἄπλωσε καὶ τὸ χεράκι. Δὲν ξέρω πῶς, μοῦ φάνηκε πὼς ἤθελε ν' ἀγγίξῃ τ' ἀρκουδάκι μου.

— Κάτω τὸ χέρι, θὰ μοῦ τὸ λερώσῃς! εἶπα ἐγὼ καὶ προσπέρασα λαχανιασμένη, ἔφθασα στῆς θείας.

Στὸ δωματιάκι τῆς ξαδελφούλας βρῆκα ἕνα σωρὸ παιδάκια. Μοῦ παινέσαν τ' ἀρκουδάκι κι' πεσοῦσα ἀπὸ τὴ χαρά.—Μὲ τὰ παιχνίδια, ξέχασα τὸ φτωχούλι, πέρασε ἡ ὥρα καὶ γύρισα σπίτι.

Τὴ νύχτα μιὰ λυπημένη μορφὴ μοῦ παρουσιάστηκε στ' ὄνειρο. Τὴν ἄλλη μέρα κανένα ἀπὸ τὰ παιχνίδια μου δὲ μ' εὐχαριστοῦσε, οὔτε αὐτὸ τ' ἄσπρο ἀρκουδάκι. Αἰσθανόμουν ἕνα βάρος στὴν ψυχή... Περάσαν μέρες, μὰ τὸ ἴδιο πάντα βάρος μὲ πλεῖε. Καὶ τὰ χρόνια κύλησαν.

Προχθὲς κατὰ τύχη μοῦ ἔπεσε στὰ χέρια μιὰ φωτογραφία ἀπὸ τὰ μικράτα μου. Καὶ τὸ ἀρκουδάκι ποὺ κρατῶ στὴν ἀγκαλιά, μοῦ θύμησε τὰ παραπάνω...

Ἄραγε τὸ φτωχούλι ζεῖ τώρα; Νὰ συγχώρεσε ἄραγε τὴ μικρὴ ἀπερίσκεπτη;

Γιατὶ νὰ μὴν τοῦ δώσω τότε κάτι, γιατὶ νὰ μὴ τοῦ εἰπῶ ἕναν καλὸ λόγο; Γιατὶ νὰ τοῦ μιλήσω μὲ τόσο ἀπότομο καὶ κακὸ τρόπο; Ἕνα σωρὸ «γιατὶ» μὲ τυραννᾶνε τώρα.

Ὦ, φτωχούλι, ἂς γινόταν ἕνα θαῦμα νὰ σὲ δῶ πάλι μπροστά μου! Θὰ σοῦ ἔδινα ὅ,τι κι' ἂν εἶχα. Φτάνει νὰ σ' ἔβλεπα γιὰ μιὰ στιγμὴ χαρούμενο καὶ γελαστό!...

Ἀνδαλουσία

Ο ΠΕΝΘΙΜΟΣ ΦΙΟΓΚΟΣ

Τακτοποιώντας ἕνα παλιὸ συρτάρι, εἶδα νὰ ξεπροβάλῃ μέσα στ' ἄλλα πράγματα ἕνας μαῦρος φιόγκος, κι' αὐτὸ μοῦ ἔφερε στὴ μνήμη μου μιὰ θλιβερὴ ἀνάμνηση τῆς παιδικῆς μου ζωῆς.

Ἤταν ἕνα Δευτεριάτικο πρωϊνὸ κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν τεμπελιὰ καὶ τὴ διασκέδαση τῆς Κυριακῆς δὲν ἤξερα καλὰ-καλὰ τί μαθήματα εἴχαμε καὶ πήγαινα σχολειὸ μὲ τὴν καρδιά μου βαριά, λυπημένη, χωρὶς κι' ἐγὼ νὰ ξέρω τὸ γιατί.

Ὅταν ἔφθασα στὴν τάξη μας, εἶδα τὶς συμμαθήτριές μου ὅλες σκυμμένες νὰ κλαίνε.

Ὁ θαμπὸς ἥλιος ποὺ ἔβγαινε πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα ἔδινε στὴν τάξη μας μιὰ ὄψη πένθιμη, καὶ τὰ θρανία κι' ὁ πίνακας μας φαίνονταν σὰν νὰ λυπόνταν κι' αὐτὰ γιὰ τὴ μεγάλη δυστυχία, ποὺ μᾶς συνέβηκε καὶ ποὺ ἐγὼ δὲν τή γνώριζα ἀκόμη. Ἐγὼ παραξενεύτηκα τότε κι' ἄρχισα νὰ ρωτῶ. Καμμιὰ δὲν μοῦ ἀπαντοῦσε. Ἀνήσυχη ξαναρώτησα, ὅταν μιὰ μοῦ εἶπε:

—Ἀκόμα δὲν τὸ ἔμαθες; πέθανε ἡ Κική...

Ἡ Κική; ἐκείνη ποὺ εἶχε ἀρρωστήσει ἀπὸ μιὰ μικρὴ ἀδιαθεσία; ἡ τόσο ἀξιαγάπητη ἐκείνη ποὺ μὲ τ' ἀστεῖα της γελούσαμε ὅλες;

Δὲν κράτησα, ξέσπασα σ' ἕνα δυνατὸ κι' ἀσυγκράτητο κλάμμα.

Τὴ στιγμὴ ὅμως αὐτὴ ἡ πόρτα ἄνοιξε, οἱ φωνὲς ἔπαψαν, κι' ἡ φωνὴ τοῦ διευθυντοῦ μας ἀκούστηκε γλυκειὰ κι' ἀπαλή, καὶ μᾶς παρηγόρησε καὶ μᾶς εἶπε, τί ἔπρεπε νὰ προετοιμάσουμε γιὰ τὴν κηδεία της.

***

Οἱ ὧρες ποὺ πέρασαν μοῦ φάνηκαν σὰν χρόνια καὶ δὲν ἄκουσα καθόλου μάθημα. Ὅταν χτύπησε καὶ τὸ τελευταῖο κουδούνι, φύγαμε καὶ διευθυνθήκαμε γιὰ τὸ σπίτι της, ὅπου τὴν εἴδαμε νυφούλα μέσα στὴν ὁλόλευκη κάσα της, καὶ νὰ εἶναι ζωγραφισμένο στὸ πρόσωπό της τὸ παντοτεινό της χαμόγελο.

Φύγαμε κι' ἀπ' ἐκεῖ συγκινημένες καὶ πήγαμε στὰ σπίτια μας. Τ' ἀπόγευμα δὲν θὰ κάναμε μάθημα, ἀλλὰ πήγαμε μιὰ ὥρα πρὸ τῆς κηδείας της στὸ σχολειὸ γιὰ νὰ ἑτοιμαστοῦμε. Ὅλες εἴχαν φορέσει τὰ πιὸ σκοῦρα φορέματα κι' ὅλες κρατοῦσαν στὸ χέρι ἀπὸ μερικὰ λουλούδια. Τέλος ἀφοῦ παραταχθήκαμε καὶ βάλαμε ὅλες στ' ἀριστερὸ χέρι μας ἀπ' ἕνα μαῦρο φιόγκο, ξεκινήσαμε, κι' οἱ πρῶτες κρατοῦσαν μερικὰ λουλούδια σὲ πανεράκια.

Τέλος φθάσαμε στὸ σπίτι της, τὴν ἀκολουθήσαμε στὴν ἐκκλησιὰ κι' ἀφοῦ ἐψόλη ἡ ἀκολουθία, βγήκαμε ἔξω κι' ἐκεῖ ρίξαμε τὰ λουλούδια σὰν ἕνα τελευταῖο χαιρετισμὸ στὴν ἀγαπημένη μας φίλη...

—Ἀγαπημένη μικρούλα, πέταξες ἀπὸ κοντά μας καὶ μᾶς ἄφησες βαριὰ θλιμμένες, πῆγες σ' ἄλλους κόσμους ὡραιότερους, ἰδανικώτερους νὰ σκορπίσῃς τὸ κρυσταλλένιο γέλιο σου καὶ τὴν εὐθυμία, ἀφίνοντας σὲ μᾶς τὴν ἀέρινη θύμησή σου. Ὦ. Κική μου, τί λύπη...

Θέτις

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ σχολεῖο.

Καθηγητής: — Τί θὰ πῇ, παιδιά, ἀφηρημένον οὐσιαστικόν;

Γενικὴ σιωπή.

Καθηγητής: — Λαιμόν. Εἶναι ἕνα πρᾶγμα, ποὺ ὑπάρχει, ποὺ τὸ φανταζόμαστε, ἀλλὰ δὲ μποροῦμε νὰ τὸ πιάσουμε. Πῆτε μου ἕνα παράδειγμα.

— Τὸ πυρωμένο σίδερο, κύριε.

Γεώργιος Ἀβέρωφ

***

Ἡ μικρὴ ὑπηρέτρια: — Λυποῦμαι ποὺ σᾶς λέγω ὅτι ὁ κύριος βγῆκε.

Ἐπισκέπτης: —Καὶ γιατὶ λυπᾶσαι παιδί μου, ποὺ τὸ λές;

Ἡ μικρὴ ὑπηρέτρια: — Γιατὶ δὲ μ' ἀρέσει νὰ λέω ψέμματα.

Ναυτοπρόσκοπος

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ *συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.*

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΑΝΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 21 Μαΐου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτῇ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΜΙΑ Διαπλασοπούλα, ποὺ ἀπορρίφτηκε τελευταῖα ἕνα κομμάτι της, μοῦ εἶπε ὅτι οἱ φίλες της στὸ σχολεῖο τὴν πείραζαν γι' αὐτό, κι' ὅτι καλὸ θὰ ταν, στὶς ἀπορρίψεις, νὰ μὴν ἀναφέρωνται καὶ τὰ ψευδώνυμα, παρὰ μόνο οἱ τίτλοι τῶν κομματιῶν. Δὲν θἄχα καμμιὰ δυσκολία. Μόνο ποὺ οἱ τίτλοι εἶναι συχνὰ οἱ ἴδιοι (π.χ.: «Ἀναμνήσεις», «Περασμένα», «Ἀνοιξη», «Νοσταλγία» κτλ.) καὶ θὰ γινόταν σύγχυση κάθε στιγμή. Γι' αὐτὸ σκέφθηκα νὰ σᾶς πῶ τὸ ἑξῆς: Ὅσοι δὲν θέλετε νὰ ἀναφερθῇ στὴν τοχὸν ἀπόρριψη ἑνὸς κομματιοῦ σας τὸ ψευδώνυμό σας—ὅσοι, γιατὶ ἄλλους μπορεῖ νὰ μὴ τοὺς νοιάζει—νὰ σημειώνετε ἀπὸ κάτω *δυὸ συνθηματικὰ ἀρχικά*. Νὰ τὸ γράφετε ὅμως καθαρά: «Ἐὰν τὸ κομμάτι αὐτὸ ἀπορριφθῇ, παρακαλῶ νὰ μοῦ δηλωθῇ ἡ ἀπόρριψη μὲ τἀρχικὰ (π.χ.) *Φ. Α.*». Ἔτσι δὲν θὰ γίνεται σύγχυση. Γιατὶ δύσκολα θὰ συμπίπτῃ καὶ τίτλος καὶ ἀρχικὰ νὰ εἶναι τὰ ἴδια.

Τὸ ζήτημα, *Μ. Π.*, περιπλέκεται. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, γνωρίζω καλὰ τὸν Γάλλο καθηγητὴ ποὺ λές καὶ ξέρω τὰ φιλελληνικὰ του αἰσθήματα καὶ τὴν ἀγάπη μὲ τὴν ὁποία παρακολουθεῖ, ὄχι μόνο τὴ λογοτεχνία μας, ἀλλὰ καὶ κάθε νεοελληνικὴ κίνηση. Ἀπὸ τἄλλο μέρος ἔχω τὸ θέμα ποὺ σᾶς ἔδωσα κατὰ σένα, καὶ τὸ θέμα ποὺ σᾶς ἔδωσε κατὰ τὴ *Μικρομέγαλη*. Κι' ὑπάρχει σπουδαία διαφορὰ ἀνάμεσα στὶς δυὸ πληροφορίες. Γνώμη λοιπὸν δική μου δὲν μπορῶ νὰ ἐκφράσω. Θὰ πῶ μόνο ὅτι, κατὰ τὴ δική σου γνώμη, ὁ κ. καθηγητὴς σᾶς ἔδωσε τὸ θέμα «ποῖα εἶναι τὰ αἴτια ποὺ τὸ ἑλληνικὸ μυθιστόρημα δὲν ἔχει ἐξελιχθεῖ», ὄχι γιὰ νὰ τὸ κατηγορήσῃ, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ μελετήσετε καλύτερα τὸ γαλλικό, — Ἀνεξάρτητα τώρα ἀπὸ τὸ σκοπὸ τοῦ κ. καθηγητοῦ κι' ἀπὸ τὴ διαφωνία σας μὲ τὴ *Μικρομέγαλη*, πρέπει νὰ πῶ, ὅτι τὸ νεοελληνικὸ μυθιστόρημα, ὄχι μόνο ἐξελίχθηκε, ἀλλά, τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια, εἶχε καὶ μιὰ ἐξέλιξῃ καταπληκτική. Γιατὶ ἐνῷ εἶναι τόσο νεαρὴ σχετικῶς ἡ ἡλικία του—μόλις συμπληρώθηκε ἕνας αἰώνας ἀφότου ἄρχισε δειλὰ-δειλὰ νὰ καλλιεργεῖται—ἔχει σήμερα νὰ ἐπιδείξῃ ἔργα, ὅπως ἡ «Κερένια Κούκλα» τοῦ Χρηστομάνου, οἱ «Πλούσιοι καὶ Φτωχοί» τοῦ Ξενοπούλου καὶ «Ἡ Ζωὴ ἐν Τάφῳ» τοῦ Μυριβήλη, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ σταθοῦν κοντὰ-κοντὰ σὰν ἀνάλογα τῶν εὐρωπαϊκῶν λογοτεχνιῶν.

Εὐχαριστῶ, *Ἐρνάνη*, καὶ σένα καὶ τὸ *Κρητικὸ Ἀστέρι*, γιὰ τὸ Σύλλογο ποὺ σκοπεύετε νὰ ἱδρύσετε πρὸς διάδοσή μου. Κι' ὁ δεύτερός του σκοπός—Διαγωνισμοὶ κτλ.—καλός. Ὁ τρίτος ὅμως, ἀφοῦ ζητῆτε τὴ γνώμη μου, πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι δὲν μ' ἐνθουσιάζει. Γιατὶ πῶς θὰ κηρυχθῇ αὐτὸς ὁ «ἀμείλικτος πόλεμος» κατὰ τῶν ἀποκαλύψεων καὶ πῶς θὰ διεξαχθῇ; Οἱ ἐχθροπραξίες γιὰ κανένα λόγο δὲν μᾶρέσουν. Τὰ παιδιά μου θέλω νὰ ζοῦν κάτω ἀπ' τὴ στέγη μου ἐν εἰρήνῃ. Τὸ ἄτοπο ποὺ παρουσιάζουν οἱ Μ. Ἀγγελίες μὲ τὶς ἀποκαλύψεις, φοβοῦμαι ὅτι, ἀντὶ νὰ λείψῃ, θὰ μεγάλωνε μὲ τὸν «ἀμείλικτο πόλεμο».

Αὐτός, *Σαπουνόφουσκα*, εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος: νὰ σκέπτεται κανεὶς πολὺ τὸ θέμα του, νὰ τὸ βουλεύῃ καλὰ μέσα στὸ μυαλό του, νὰ τὸ γράφῃ δηλαδὴ πρῶτα κατ-μέσα, κι' ἔπειτα νὰ τὸ γράφῃ καὶ στὸ χαρτί, δηλ. νὰ τὸ ἀντιγράφῃ ἀπ' τὸ μυαλό του ἀπαράλλαχτο. Τότε δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλὲς ἀλλαγές, ἀπὸ διορθώματα: βγαίνει ἕτοιμο. Χάρηκα πολὺ γιὰ τὸ «μυστικό», ἂν καὶ μὲ πολὺν κόπο τὸ διάβασα: τὸ μελάνι σου ἤταν τόσο ξέθωρο! Σὲ παρακαλῶ, γράφε μου στὸ ἑξῆς μὲ πιὸ σκοῦρο... Ἔλαβα καὶ τὸ κομμάτι καί, ὅπως μπορέσω, θὰ τὸ διαβάσω.

Ἄ, τί ὄμορφο αὐτὸ τὸ γράμμα, *Ἀγνή*, ὅπου μοῦ περιγράφεις πῶς, ἐξαιτίας τοῦ σήματος, γνωρίστηκες στὸ σχολεῖο μὲ τὴ *Νέλλη* καὶ γινήκατε ἀφέσως τόσο καλὲς φίλες! Δίνεις θαυμάσια καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ σχολείου, τὴν ὥρα ἐκείνη τοῦ διαλείμματος, ποὺ ἡ βροχὴ σᾶς κράτησε στὴν τάξη, καὶ τὴν εἰκόνα τῆς νέας σου φίλης «μὲ τὰ κατάμαυρα ἐκφραστικὰ μάτια καὶ τὰ κατακόκκινα χεῖλη, ποὺ ἡ ἐξωτερική της ὄψη ἔδειχνε τὰ ἐσωτερικά της αἰσθήματα...»

Διαβάστε τὴ Μικρὴ Ἀγγελία γιὰ τὴ Σχολικὴ Ἑορτὴ ποὺ θὰ δοθῇ γιὰ παιδιὰ τὸ ἐρχόμενο Σάββατο, καὶ γιὰ γονεῖς κτλ. τὴν Κυριακή, στὸ Βαρβάκειο. Νομίζω ὅτι μπορεῖτε νὰ πάτε καὶ νὰ διασκεδάσετε ὡραῖα καὶ σεμνά. Ἡ Μ. Ἀγγελία τὰ λέει ὅλα.

Τὸ γράμμα σου, *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*, μοῦ θύμισε ὅλη σου τὴ διαπλασιακὴ δράση, ἀπὸ μικρὴ ποὺ μοῦ πρωτογράψες, ὡς προχτὲς ποὺ ἔγινες συνεργάτρια. Πιστεύω ὅτι κι' ἐγὼ εἶχα ἀπ' αὐτὴν μεγάλες χαρές... Ὁ κ. Π. σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὰ συλλογητήρια. Διαβιβάζω τὶς θερμές σου εὐχαριστίες στὴν *Κυρὰ τῆς Θάλασσας*, στὸ *Νάρκισσο* καὶ στὴ *Σαπουνόφουσκα* ποὺ σὲ συγχάρηκαν.

Δὲν μπορεῖς βέβαια νὰ τὸ ξέρῃς, *Πληγωμένο Πουλί*, μπορεῖς ὅμως νὰ τὸ ὑποπτεύεσαι. Θέλω νὰ πῶ, ὅτι ἄμα βρίσκῃς π: χ: τὴ λέξῃ *λάρος* (πτηνὸν μὲ πέντε γράμματα καὶ ρῶ στὴ μέσῃ), δὲν πρέπει νἀρκήσαι σ' αὐτή, ἀλλὰ νὰ φάχνῃς μήπως ὑπάρχει κι' ἄλλη ποὺ νὰ ταιριάζῃ ἐπίσης στὴν Πυραμίδα. Καὶ νὰ ἀμέσως ἡ λέξῃ *κόραξ*. Ἴσως εἶναι κι' ἄλλη, κι' ἄλλες. Ὅλες λοιπὸν αὐτὲς μπορεῖς νὰ τὶς σημειώνῃς στὴ λύση σου (*λάρος*, ἡ *κόραξ*, ἡ... κτλ.) καὶ τότε πιθανότατα θὰ εἶναι ἀνάμεσα σ' αὐκὲς κι' ἡ λέξῃ τοῦ συνθέτῃ κι' ἡ λύση σου θὰ θεωρηθῇ ὀρθή. Τὸ ἴδιο γιὰ τὶς λέξεις τῶν σχημάτων ὅλων, τῶν Ἀκροστιχίδων κτλ. Ὡστόσο εἶπα, ὅτι ὅταν μιὰ μόνο ἀπὸ τὶς βοηθητικὲς λέξεις μιᾶς Ἀσκήσεως δὲν εἶναι μὲν ἡ ἴδια τοῦ συνθέτῃ, πληροῖ ὅμως τοὺς ὅρους, ἡ λύση θεωρεῖται ὀρθή. Π: χ: σὲ μιὰ Ποικίλη Ἀκροστιχίδα, ἡ τρίτη λέξῃ πρέπει νὰ εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου καὶ τὸ τρίτο της γράμμα νὰ εἶναι τὸ Ρ. Ὁ συνθέτης ἔχει *Πάρος*. Ἐσὺ βρίσκεις *Λέρος*. Δὲν θὰ χάσῃς τὴ λύση σου γιὰ τὴ μικρὴ αὐτὴ διαφορά. Ἂν κάμῃς ὅμως λάθος στὴν ἀρχικὴ λέξῃ τῆς Ἀκροστιχίδος, καὶ ἀντὶ *Σοφοκλῆς* π: χ: βάλεις *Αἰσχύλος* (τραγικοὶ ποιηταὶ καὶ οἱ δύο, μὲ ὀκτὼ στοιχεῖα) καὶ ταιριάξῃς ὁπωσδήποτε τὶς βοηθητικὲς λέξεις, ποὺ ἀπὸ στοιχεῖα τους ἀποτελεῖται ἡ ἀρχική, καὶ ποὺ οἱ περισσότερες τότε θὰ εἶναι διαφορετικές,—ἔ, βέβαια ἡ λύση σου θὰ εἶναι λανθασμένη.

Ὁ κ. Γυμνασιάρχης, *Νυχτοπούλι*, ποὺ κατέχει τὸ Σῆμα τοῦ παιδιοῦ, νομίζω ὅτι δὲν εἶχε δίκιο, γιατὶ τὸ Σῆμα τῆς Διαπλάσεως μποροῦν ἐξαίρετα νὰ τὸ φοροῦν οἱ μαθηταὶ καὶ στὸ σχολεῖο. Καθένας ὅμως ἔχει τὰς ἰδέας του καὶ, ὅταν εἶναι Γυμνασιάρχης, μπορεῖ νὰ τὶς ἐπιβάλλῃ. Πάλι καλὰ λοιπὸν ποὺ ἐπέστρεψε ὕστερα τὸ Σῆμα στὸ παιδί, λέγοντάς του νὰ τὸ φορῇ ὅπου ἄλλοῦ θέλει. Εἶπα στὸν κ. Θαλερὸ αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὶς κρυπτογραφικὲς μεθόδους. Κι' ὁ κ. Ξ. σ' εὐχαριστεῖ πολύ.

Μῦρον τῆς Ἄνδρου, εἶπα ὅσα ἔπρεπε νὰ πῶ στὰ παιδιὰ ποὺ βγάζουν αὐτὸ τὸ περιοδικὸ κι' ἐλπίζω νἀκούσουν τὴ συμβουλή μου. Ὁ Τόμος αὐτὸς τοῦ Ἀνατολ. Φράνς δὲν εἶχε ἄλλα διηγήματα. Ὑπάρχει ὅμως κι' ἕνας ἄλλος, κι' ἀφοῦ σᾶς ἄρεσαν τόσο ἐκεῖνα, θὰ σημειεύσω ἀργότερα κι' ἀπ' αὐτόν. Διαβιβάζω τὰ συγχαρητήριά σου γιὰ τὰ κομμάτια τῶν στὴν *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* καὶ στὴ *Συλφίδα*.

Ἔδρω κ' ἐγώ, *Αὐτοκράτειρα Ἰωσηφίνα*, ποιὸ Σύλλογο πρέπει νὰ προτιμήσεις: Κι' οἱ «Βάτραχοι» κι' ἡ «Τόμπολα» ἀπὸ καλὰ Διαπλασόπουλα, βλέπεις, ἀποτελοῦνται. Ὡς τόσο, ἐπειδὴ ἡ «Τόμπολα» σ' ἐνέγραψε συνδρομήτρια, νομίζω ὅτι ἔχεις ἕνα σπουδαῖο λόγο νὰ τὴν προτιμήσῃς.

Δὲν ἑνόησα, *Δόνα Κλάρα*: Ἡ στατιστική σου στὰ ψευδώνυμα ὡς τὸ 21ο φυλλάδιο τοῦ *φετεινοῦ* τόμου δείχνει 220 ἄγόρια καὶ 300 κορίτσια· ἔτσι; Πῶς λές ὅμως παρακάτω, ὅτι *φέτος*, εἰς τὰς ἐγκρίσεις φωσφωνύμων, τάτρόρα: ὑπερβαίνουν τὰ κορίτσια ὡς τώρα; Ὅπως ἤτοτε, καθὼς εἶπα κἀλλοτε, δὲν βγαίνει τίποτα ἀπ' αὐτὲς τὶς Στατιστικές. Κάνετέ τες ἂν θέλετε, γιὰ διασκέδαση, γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥρα· ὄχι ὅμως καὶ γιὰ νὰ βγάζετε συμπεράσματα γιὰ τὴν ὑπεροχὴ τῶν ἀγοριῶν ἢ τῶν κοριτσιῶν.

Ἀληθινά, *Βύρων*, εἶναι φοβερὰ αὐτὰ ποὺ συμβαίνουν στὰ Δωδεκάνησα καὶ θλίβουν κάθε ἑλληνικὴ ψυχή. Κι' ἡ Κυβέρνηση ἐπίσης δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ θλίβεται. Γιὰ νὰ μὴν προβαίνῃ ὅμως στὰ διαβήματα ποὺ λές — διαμαρτυρίες κτλ. — θὰ πῇ ὅτι δὲν τὰ κρίνει, πρὸς τὸ παρόν, συμφέροντα. Ὅσο γιὰ τοὺς Ἰδιώτες, ἔ, αὐτοὶ δὲν ἀφίνουν εὐκαιρία χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθοῦν, κι' ἐδῶ στὰς Ἀθήνας, καὶ παντοῦ.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Κινεζούλα, Πρίγκιψ τῆς Ὀμίχλης, Χρυσοθήρας, Ἀτρόμητος Πειρατής, Δεκατρία* (τῆς «Τόμπολας») καὶ *Ἀ

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879–1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894–1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Μυρτώ, κ, (ΚΔ). Κόρη τοῦ Γιαλοῦ, κ. (ΑΜ). Ἀετιδεύς, ἀ. (ΚΜ). Ἀγριάγκαθο, κ. (ΞΣ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Δούλη Δωδεκάνησσος, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Τζίναν* (τὸ ἔλαβα καὶ τάλλο γράμμα μὲ τὶς 6 δραχμές· ἀλλὰ τί νὰ σοῦ ἀπαντήσω τώρα ποὺ εἶναι σχεδὸν ἀπὸ δυὸ μῆνες;) *Ἰζόλδην* (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου μὲ τὶς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ἐκδρομή· γιὰ τὸ ποίημα θὰ σοῦ πῶ ἄμα τὸ διαβάσω·) *Ἰουλιέτταν Ρωμαίου* (καὶ τὸ δικό σου πρωτομαγιάτικο μοῦ ἄρεσε πολύ· διαβιβάζω τὰ συλλυπητήριά σου στὴ *Θεμελίνα*·) *Περισπλοκάδα* (ἀλήθεια, εἶναι ἡ πέμπτη φορὰ ποὺ μὲ ρωτᾶς; περίεργο, γιατὶ ἐγὼ δὲν τὸ ξαναθυμήθηκα, καὶ τώρα ποὺ ἔψαξα γιὰ νὰ τὸ βρῶ δὲν τὸ βρῆκα· φαίνεται ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἦταν γιὰ τὴ Σελίδα, τὸ φύλαξα κάπου ἄλλοῦ καὶ . . . τὸ ξέχασα· θέλεις νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλῃς;) *Σιφανὲτ* (ὁ Ἀνανίας σ' εὐχαριστεῖ πολύ·) *Νάρκισσον* (δὲν ἔχεις πολὺ ἄδικο· πραγματικῶς, ὁ Ἀνανίας δὲν ἐτόνισε ὅσο ἔπρεπε τὸν ὅρο, ὅτι κάθε πύργος ἔπρεπε νἄχῃ διαφορετικὸ ἀριθμὸ κουκουβάγιες· γιὰ τἄλλα ἔγραψα στὸ προηγούμενο·) *Ἐξηντατρία* (τῆς «Τόμπολας»· πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γραμματάκι κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνά· γιὰ τὶς ἐνέργειες, καὶ τὶς δικές σου καὶ τοῦ Συλλόγου, εὐχαριστῶ πολύ·) *Ρηγολέττον* (δὲν θυμοῦμαι πιὰ· μπορεῖ καὶ νὰ χάθηκε, ἀφοῦ πέρασε τόσος καιρός· διάβασα καὶ τὸ Τριολέτο σου· ἀρκετὰ καλό, ἂν καὶ τοῦ λείπῃ ἀκόμα τέχνη·) *Λεπτούλαν* (σοῦ στέλνω ἄλλο Σῆμα γιὰ κεῖνο ποὺ σοῦ ἔχασε τὸ κακὸ κορίτσι . . .) *Δόγηρον* (ὑποθέτω ὅτι δὲν θὰ γίνῃ τίποτε· ἀφοῦ σοῦ τὸ ἔδωσαν ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖο, τελείωσε·) *Ἀνυπόταχτον* (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα·) *Φούλαν Δενδρινοῦ* (ἔστειλα πέντε τετράδια· χαίρω γι' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις·) *Δροσοστάλαχτην*, *Ἀκούρδιστο Ρολόϊ*, *Πατριώτην* κτλ. κτλ. *Μαγνήτην*, *Ἀνδαλουσίαν*, *Ἐμμ. Γιαννόπουλον* (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *19 Μαΐου*, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 254ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 23 Ἰουλίου.

338. Λεξίγριφος

Πρόθεση κι' ὄρος μουσικός,
Καλά τὰ δυὸ ἑνωμένα,
Τὰ μέλη ξεκουράζουνε
Σὰν εἶναι κουρασμένα.

Σγουρόμαλλη

339. Συλλαβόγριφος

Δυὸ σύμφωνα μονάχα
Τὰ βάζω πλάϊ-πλάϊ
Καὶ κάποιο σκεῦος κάνω
Ποὺ ὅλο στὸ φοῦρνο πάει.

Αἱματοβαμμένη Δέξα

340. Μεταγραμματισμὸς

Μεγάλου ἐγίνηκε πολέμου
Αἰτία, καὶ πρέπει νὰ τιμωρθῇ
Τὸ βασιλόπουλο τὸ ἀρχαῖο.
Λοιπὸν τοῦ ἀλλάζω ἓν' ἀπὸ τἄ-
[κρα
Καὶ τὸ μεταμορφώνω σὲ νησί
Μέσα στ' ἀπέραντο τὸ Αἰγαῖο.

Περσεὺς

341. Στοιχειοτονόγριφος

Τὸ κεφάλι μόνο βγάζει
Καὶ τὸν τόνο κατεβάζει.
Νῆσος ἦταν· τώρα ἰδὲς
Πῶς κινεῖ τὶς μηχανές.

Ε. Ι. Ἀραχωβίτης

342. Αἴνιγμα

Καὶ κακοῦργος τρανός,
Ποὺ χωρὶς νὰ διστάζῃ
Στὸ κορμὶ καθενὸς
Μαχαιριὲς κατεβάζει,
Ἂν ἐμένα τοῦ λάχῃ
Μὲ μαχαίρι νὰ κόψῃ,
Θὰ τὸν δῆτε ποὺ θἄχῃ
Δακρυσμένη τὴν ὄψη!

Πάνθεια Ἀβραδάτου

343. Ἀστὴρ

* * * Ὁριζοντίως, ποτ-
* * * αμὸς τῆς Ἑλ-
* * * λάδος· καθέτως,
* * * Λ * * * ἀρχαῖος θεός·
* * * διαγωνίως, ρω-
* * * μαῖος στρατηγὸς
* * * καὶ πτηνόν.

Βάτραχος Νο 6

344. Ἐπιγραφὴ

ΝΕ ΜΗ
ΟΤ ΑΤ
ΤΗ ΤΚ
ΕΑ ΡΩΗ
ΡΝ ΝΝ
ΙΑ ΗΟ
ΑΦ ΑΜ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις,

Φρανσίνα

345-349. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: *ὄνος*, *θάπτω*, *ἕξις*, *ποῦς*, *οἶκος*.

Βάσιγκτων

350-354. Πτερωτὸν Γράμμα

Νεοέλλην ποιητὴς — Ἀρχαῖος ζωγράφος — Μουσικὸν ὄργανον — Υἱὸς δημητριακοῦ ἥρωος — Ἀρχαῖος τραγικός.

Αἱ λέξεις αὗται ἔχουν ἓν γράμμα κοινὸν—τὸ πτερωτὸν—τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δεύτερον εἰς τὴν δευτέραν καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ταρζὰν

355. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀντιθέτων

Νὰ εὑρεθοῦν ἀννίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τἀρχικά των ν' ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν:

Θρῆσκος—πρᾶος—νίκη—παλαιὸς—τέρμα—σκυθρωπός.

Κεφαλλωνίτης

356. Ἐλλιποσύμφωνον

υ - αηα - αι - εια - ιει

Ὄνειρον Δέξης

357. Γρῖφος

τ τ τ Δαῦρα Θ
τ τ τ τ τ Θ Θ
Καὶ τ τ τ τ τ Μετέωρα λου
τ τ τ τ τ Θ Θ
τ τ τ Ὅσιος Λουκᾶς Θ

Κυρὰ-Φροσύνη

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 10

109. Ἐπιστήμων (ἐπί, στήμων). —110. Γαλάτεια-Γαλατία. —111. Μέγας-Βέγας. — 112. Ὁ αὐλός, ἡ αὐλή.

143. Λ / ΔΑΝ / ΜΑΙΟΣ / ΞΕΝΟΦΩΝ / ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ — 114. ΚΛΕΑΡΧΟΣ (λόχος, ἑκάς, Ἀρχέλαος, ράκος, χαλκός, ὄρκος, Σαχάρα). — 115-117. Λαπλάς, Ἀραγκώ, Ἔρσχελος. — 118. ΛΕΣΒΟΣ (Λῆμνος, ΣΕρβία, ΘεΣαλία, ΑραΒία, ΜαυροΒούνιον, ΣέρβοΣ.) — 119. Ὁ μπροστινὸς τοῦ πισινοῦ γιοφύρι. —120. *Μηδενὶ πονηρῷ συνοικήσεις* (μηδὲν ὑπὸ νῖ ρῶ, σύν, ικ εἰς ις.) — 121-125. Par E: *vie, sec, pie, sel, mère.* — 126. MOLIÈRE (Mourir, Ombre, Labeur, Important, Ecarter, Reconnaissance, Escarpé.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. **6**, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν **10** λέξεων **60** λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ **70** καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. **1**. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. **3**. Οἱ μὴ συνδρομητὰ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| ΑΑ'—383 |

Διακόπτω προσωρινῶς ἀλληλογραφία. Σὲ ὅσες μοῦ ἔχουν γράψει θ' ἀπαντήσω.

Μεγάλη Ἑλλὰς

| ΑΑ'—384 |

Γράμματα μὲ ψευδώνυμο, μέσον Πόστ-Ρεστάντ, δὲν παραδίδονται. Ἑπομένως γράμματα δὲν ἔλαβα καὶ ἀκυρῶ διαγωνισμό. Στείλαντας ζητῶ συγχώρηση· εὐχαριστῶ θερμῶς· Δεῖγμα τῆς συγχώρησης ἕνα τετραδιάκι. Περιμένω ἀπ' ὅλους ἀπ' ὅλα. Δ/οις Σταθερά: (ΑΑ'—269). **Μικρομέγαλη, Μιμεζα, Χρυσόνειρε, Φιλόσοφη, Γαρδένια, Ἠλιόλουστη, Τριικαλινέ, Νάρκισσε, Περιπλοκάδ, Αυσάχαρτο,** τιμή μου ἕνα τετραδιάκι σας. Νὰ περιμένω;

Ἐρνάνης

| ΑΑ'—385 |

Πέτρο Ριονσαί, **Καλὴ Ρώτα, Θυράνιε Τέξο, Πελυβώτη** καὶ **Λουλουδάκι**, μὲ μεγάλη μου λύπη ἀναγκάζομαι νὰ διακόψω τὴν ἀλληλογραφία. Διατηρῆστε τὴν ἀνάμνηση μιᾶς καλῆς φίλης.

Ναδία

| ΑΑ'—386 |

Υφιτύλη, **Φαέθουσα** καὶ μεῖς σᾶς ξέρουμε. Ἀνταλλάσσουμε Τετραδιάκια;

Ναδία, Καρμέλλα

| ΑΑ'—387 |

Ἀγαπητέ μου Ἰνδιάνα καὶ Κασιόπη, θερμὰ συλλυπητήρια γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀγαπημένου σας ἀδελφοῦ, τοῦ καλοῦ μας **Μαγεμένου Βασιλόπουλου.**

Δούλη Δωδεκάνησσος

| ΑΑ'—388 |

Πηγαίνοντας νὰ παραθερίσω στὴν ἐξοχὴ ἀλλάζω Δ/σι. Ἕνας καλὸς σύντροφος στὴν μοναξιά μου, θἄναι μαζί μὲ τὸν τόμο τοῦ 30, κι' ἕνα Δ/νὸ γράμμα. Μὴ μοῦ τ' ἀρνηθῆτε Γράψατε: (Α'—528).

Βύρων

| ΑΑ'—389 |

Ψηφίζω τὴν **Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ** μὴ βρίσκοντας ἰδανικώτερο φεσδώνυμο. Παρακαλῶ ὅλο τὸν αἰσθηματία Διαπλασόκοσμο νὰ μὲ μιμηθῇ.

Βύρων

| ΑΑ'—390 |

Περωτομαίνοντας στὸ σαλονάκι σας Διαπλασόπουλο, στέλνω φιλικοὺς χαιρετισμοὺς στὸ καθένα σας. Στὸ **Γλυκὸ Χαμογελο** . . . γλυκὰ φιλάκια.

Κινεζούλα

| ΑΑ'—391 |

ΜΑΡΙΕ, ΔΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΣΣΑ, ΦΟΙΒΗ, ΛΕΠΤΟΥΛΑ, ἀλληλογραφοῦμε; **ΚΙΝΕΖΟΥΛΑ**

| ΑΑ'—392 |

Γιατὶ ἡ **Ἀταλάντη** δὲν μοῦ ἀπαντᾶ; Μήπως ἡ σιωπή της ὀφείλεται εἰς τὴν λέξιν yellow;

Ἀππιανὸς

| ΑΑ'—393 |

Καταρτίζοντες μιὰ συλλογὴν ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ δημιουργεῖτε σιγὰ-σιγὰ μιὰ περιουσίαν. Πωλῶ καλὰ γραμματόσημα εἰς εὐθηνοτάτας τιμάς. Ζητήσατε νὰ σᾶς στείλω πρὸς ἐκλογήν. Χάριν διαφημίσεως στέλλω συλλογὴν 200 διαφόρων γραμματοσήμων ἔναντι Δρχ. 20 μόνον. **Λ. Κωνσταντίνου, Γραμματοσυρίς 25, Θεσσαλονίκη.**

| ΑΑ'—394 |

Βασίλισσα τῶν Ρόδων, **Θαυμαστὸ Λουλοῦδι, Βάσιγκτων,** ἀκόμη περιμένω γραμματάκι σας.

Ἰουδηθ

| ΑΑ'—395 |

ΩΡΑΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Καὶ ἐφέτος ὅπως πάντοτε οἱ μαθηταὶ τῆς ἀνωτάτης τάξεως τῆς Βαρβακείου Προτύπου Σχολῆς, βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τῶν μικροτέρων μαθητῶν, θὰ δώσουν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Βαρβακείου μεγάλην καλλιτεχνικὴν ἑορτήν . . . Θὰ παίξουν Ὀπερέττα, κωμῳδίας, θὰ δώσουν μέγαν Χορὸν μὲ Τζάζ, μὲ ἀτραξιόν, μὲ φωτισμὸν ἄπλετον καὶ καλλιτεχνικώτατον διάκοσμον τῆς αἰθούσης. Ἡ ἑορτὴ θὰ δοθῇ τὸ προσεχὲς Σάββατον διὰ παιδιὰ καὶ τὴν Κυριακὴν διὰ τοὺς γονεῖς κλπ. Εἰσιτήρια πωλοῦνται ἐν τῷ Σχολείῳ καθ' ἑκάστην.

| ΑΑ'—396 |

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους - ες. Δ/σις: Κον Σ. Κολιαλέξην, ὁδὸς Πευκαείων 5, Ἀθήνας, διά:

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ

| ΑΑ'—397 |

Οἱ ΒΑΤΡΑΧΟΙ, παιδιά, καὶ πάλι ὑπενθυμίζουν τὴ γιορτή τους καὶ προσκαλοῦν ὅλους-ες σ' αὐτή. Ἡ ὁ. Καρκάλου εὐγενῶς παρεχώρησε τὸ σ' Ἀντίο παιδί μουρ γιὰ τὴ γιορτή, καὶ θὰ παιχτῇ ἀπὸ Διαπλασοπούλες. Ὁ κ. Cocorovits μελοποίησε τὰ «50 Χρονια» τοῦ κ. Περγιαλίτη, πρὸς τιμὴν τῆς ἀγαπημένης Διαπλασης. Λοιπὸν μὴ ξεχνᾶτε: 29-5-31, SALON VERTIGE. Εἰσιτήρια θὰ πωλοῦνται τὴν ἴδια μέρα στὸ ταμεῖο τοῦ VERTIGE. Ζητήστε πρόγραμμα γιορτῆς

| ΑΑ'—398 |

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ μου, γιὰ τὴ γιορτή σου σοῦ στέλνω χίλιες εὐχούλες.

Διαβατικὸ Ἀστέρι

| ΑΑ'—399 |

Γκρατσιέλα, καὶ **Ἀταλάντη**, ἔλαβα τὶς καρτούλες σας, ἀλλὰ δὲν ἀλληλογραφῶ.

Διαβατικὸ Ἀστέρι

| ΑΑ'—400 |

Λιάνα, τί γίνεσαι; σὲ ξέρω πολὺ καλά, μάντεψέ με.

Διαβατικὸ Ἀστέρι

| ΑΑ'—401 |

Ψηφίζω: **Νάρκισσον, Δάκρυ Χαρᾶς, Τριανταφυλλένιο Δάκρυ, Ξένοιαστον Ἀπάχην, Μιμόζα, Μπουμπουλίνα, Μικρομέγαλη, Νταίζην, Χαραυγὴν τῆς Λευτεριᾶς.**

Διαβατικὸ Ἀστέρι

| ΑΑ'—402 |

Ψηφίζω: Χαραυγὴ τῆς Λευτεριᾶς, Μπουμπουλίνα, Ἄρη, Νάρκισσο, Ξένοιαστο Ἀπάχη. (Νὰ ἐλπίζω κι' ἐγώ;)

Χαραυγὴ

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι